

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ TÜZÜĞÜ
(özet)-(BU TÜZÜK YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞTIR)

Bakanlar kurulu Kararnamesi: 7/7583 - 4 Aralık 1973
Resmi Gazete ile Neşir ve İlâni: 11 Ocak 1974 - Sayı: 14765

GENEL HÜKÜMLER:

MADDE 1 - 1475 sayılı İş Kanunu kapsamına giren işyerlerinde, işçilere ait yatıp kalkma yerlerinde ve diğer müstemilatında bulunması gereken sağlık şartlarının ve işyerlerinde kullanılan alet, edevat, makinalar ve hammaddeler yüzünden, çıkabilecek hastalıklara engel olacak tedbir ve araçların, işyerlerinde iş kazalarını önlemek üzere bulundurulması gereklili araçların ve alınacak güvenlik tedbirlerinin neler olduğu bu Tüzükte belirtilmiştir.

MADDE 2 - Her işveren, işyerinde işçilerinin sağlığını ve iş güvenliğini sağlamak için, bu Tüzükte belirtilen şartları yerine getirmek, araçları noksansız bulundurmak gerekliliğini yapmakla yükümlüdür. İşçiler de, bu yoldaki usuller ve şartlara uymak zorundadırlar.

MADDE 3 - İşveren, işçilere yapmakta oldukları işlerde uymaları gereklili sağlık ve güvenlik tedbirlerini öğretmek ve iş değiştirecek işçilerle yenisinin gerektiği bilgileri vermek zorundadır.

MADDE 4 - İşvederir. İş yerinde, teknik ilerlemelerin getirdiği daha uygun sağlık şartlarını sağlaması; kullanılan makinalarla alet ve edevattan herhangi bir şekilde tehlike gösterenleri veya hammaddelerden zehirli veya zararlı olanları yapılan işin özelliğine ve fennin gereklerine göre bu tehlike ve zararları azaltan alet ve edevatla değiştirmesi iş kazalarını önlemek üzere işyerinde alınması ve bulundurulması gereklili tedbir ve araçları ve alınacak diğer iş güvenliği tedbirlerini devamlı surette izlemesi esastır.

SAĞLIK ŞARTLARI VE GÜVENLİK TEDBİRLERİ

İŞYERLERİNDE BULUNMASI GEREKEN SAĞLIK ŞARTLARI VE GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 5 - İşyeri kurulması amacıyla yeniden yaptırılacak binalarla bunlara yapılacak her çeşit ekler ve bunlardaki değişiklikler, mevzuata ve o binada yapılacak işin nitelik ve özelliklerine uygun bulunacaktır. Evvelce inşa edilmiş olan herhangi bir binanın tümünün veya bir kısmının işyeri olarak kullanılmasında da bu şartlar aranacaktır.

MADDE 6 - İşyerlerinin çatıları; ısı, rüzgar, yağmur, kar gibi dış etkilerden işçileri tamamen koruyacak surette dayanıklı ve muhafazalı yapılmış olacaktır... İşyerlerinin bulunduğu baraka, sayvan, sundurma ve benzeri yerlerin çatıları, ısığeçiren saç ve benzeri malzeme de örtülümiş olduğu hallerde bu çatılar, en az **350** santimetre yükseklikte yapılmış olacaktır.

MADDE 7 - İşyerlerinde işçilerin daimi olarak çalıştırıldığı yerlerin tavan yüksekliği, en az **3 metre** olacaktır.

Tabana paralel olmayan tavanlarda bu yüksekliğin ortalaması 3 metre olacak ve en alçak kısmı, varsa, kirişin alt noktasından 240 santimetreden aşağı olmayacağı gereklidir...

17/5/1941 tarihinden sonra ve bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden önce çalışmakta olan işyerlerinde birinci ve ikinci fikralarda yazılı tavan yüksekliği, en az **285** santimetre olarak kabul edilir.

MADDE 8 - İşyerlerindeki hava hacmi, makine, malzeme ve benzeri tesislerin kapladığı hacimler dahil olmak üzere, işçi başına en az 10 metreküp olacaktır. Hava hacminin hesabında, tavan yüksekliğinin 4 metreden fazlası nazara alınır.

MADDE 9 - Her işyerinde, makine, tezgah, malzeme ve benzeri tesisler, çalışan işçilerin işlerini rahatça yapmalarına engel olmayacağı ve herhangi bir tehlikeye sebebiyet vermeyecek şekilde yerleştirilecek ve bunlar, gereği gibi korunacaktır.

İşyeri olarak kullanılan binaların döşeme yüzeyine, orada çalışan işçiler için tehlikeli olacak şekilde, makine, ham, yarı işlenmiş veya tam işlenmiş malzeme bırakılmayacaktır.

MADDE 10 - İşyerlerinde taban döşeme ve kaplamaları, sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz ve kaymaz bir şekilde olacak ve malzemesi kolayca yılanıp temizlemeye elverişli bulunacaktır...

Yapılan işe göre, tabana fazla su veya sulu şeyler dökülen işyerlerinde, çamur yahut bulaşık su birikintileri olmaması için gerekli tedbirler alınacak ve yer sifonları konulacaktır.

MADDE 11 - İşyerlerindeki koridorlar, işçilerin kolaylıkla gelip geçmesini sağlayacak ve tehlike baş gösterdiğinde işyerini çabuklukla boşaltmaya yetecek genişlikte olacak, tabii veya suni ışıkla aydınlatılmış bulunacaktır.

Makinalar, motorlar ve bunlar tarafından çalıştırılan aletler ve diğer tezgahlar arasındaki açıklık, işçilerin rahat çalışmalarını sağlamak üzere, en az 80 santimetre olacaktır. İşyerindeki geçitlerin genişliği, oradan geçecek işçilerin miktarına ve malzeme hareketine uygun olarak ayarlanacak ve bu genişlik 120 santimetreden az olmayacağıdır. Geçitlerin tabanı sağlam, arızasız ve kaymaz şekilde yapılmış olacak, ayrıca geçitler işaretlenecektir.

Yüksek geçit, platform veya çalışma sahanlıklarının (yükleme boşaltma rampaları ile bir kişinin durabilmesine imkan vermeyecek darlıktaki yerler hariç) serbest bulunan bütün tarafları, en az 90 santimetre yükseklikte etekli korkuluklarla çevrilecektir.

Köprü şeklindeki asma geçitler, üzerinden geçirilecek en ağır yüze göre hesap edilerek sağlam bir şekilde inşa edilecek ve buralarda kaymaları önleyecek tedbirler alınmış olacaktır.

Taşıma bandlarının (Koveyör) veya diğer makinaların üzerinden geçin bütün geçitlerin açık bulunan tarafları, uygun korkuluk ve eteklerle çevrilecektir.

MADDE 12 - İşyerindeki kapıların yükseklik ve genişliği, oralarda çalışanların serbestçe girip, çıkışlarına elverişli ve dışarıdan gelecek sıcak ve soğuk havadan veya zararlı koku gaz ve gürültüden işçileri koruyacak şekilde yapılmış olacaktır.

Böşlüğe açılan kapı ve diğer menfezlerin uygun koruyucuları veya korkulukları bulunacaktır.

MADDE 13 - İşyerlerinde dışarıdan ışık almaya yarayan yan ve tepe pencereleri ile menfezlerin aydınlatır veren yüzeyleri toplamı, işyeri taban yüzeyinin en az 1/10 oranında olacaktır. Dışarı ile doğrudan doğruya bağlantısı olmayan iç kapı, pencere ve menfezlerin dolaylı olarak aydınlatır veren yüzeyleri bu hesaba katılmaz.

Dış pencere ve menfezler işlerine ışığı, bol ve eşit olarak yayacak ve ihtiyaca göre kolayca açılıp kapanabilecek ve temizlenebilecek şekilde yapılacaktır.

İşçilerin, pencere ve menfezlerden gelen güneş ışığına ve ısısına veya hava akımlarına karşı sağlıkların koruyacak şekilde, gereğine göre, perde, tente veya pancur konulması, yahut camların boyanması gibi tedbirler de alınacaktır.

MADDE 14 - İşyerlerinde kullanılacak korkuluklar; sağlam bir şekilde ahşap boru veya metal profilli malzemeden yapılacak, yüzeyleri pürüzlü ve köşeleri keskin olmayacağıdır.

Korkulukların, tabandan yüksekliği en az 90 santimetre olacaktır.

Kortuluklar, en çok 2 metrede bir dikme konulmak suretiyle tabana veya elverişli diğer bir yere sağlam bir şekilde tespit edilecek ve üst seviyesi ile taban arasındaki mesafenin yarı hizasına da, bir ara korkuluk çekilecektir.

Korkuluğun tümü, herhangi bir yönden gelebilecek en az 100 kilogramlık bir yüze dayanabilecek şekilde yapılacaktır..

MADDE 16 - İşyerlerinin gün ışığıyla yeter derecede aydınlatılmış olması esastır.

Şu kadar ki, işin konusu veya işyerinin inşa tarzı nedeniyle gün ışığından faydalananmayan hallerde yahut gece çalışmalarında, suni ışıkla yeterli aydınlatma sağlanacaktır.

Gerek tabii ve gerek suni ışıklar, işçilere yeter derecede ve eşit olarak dağılmayı sağlayacak şekilde düzenlenecektir.

MADDE 17 - İşyerlerinde suni ışık kullanıldığı hallerde:

1) Elektriğin sağlanabildiği yerlerde elektrik ışığı kullanılacak ve tesisat, teknik usul ve koşullara uygun bir şekilde yapılmış olacaktır.

2) Suni ışık tesis ve araçları; havayı kirletecek nitelikte gaz, koku çıkararak işçilerin sağlığına zarar vermeyecek, keskin, göz kamaştırıcı ve titrek ışık meydana getirmeyecek şekilde olacaktır.

3) 35. C tan aşağı sıcaklıkta parlayabilen, buhar çıkan benzin, benzol gibi sıvılar, aydınlatma cihazlarında kullanılmayacaktır.

4) Sıvı yakıtlar ile aydınlatmadada, lambaların hazneleri metal olacak, sızıntı yapmayacak ve kızmaması içinde gerekli tedbirler alınmış olacaktır...

Sıvı yakıtlarla aydınlatma yapılan yerlerde, en az bir adet yanın söndürme cihazı bulundurulacaktır...

MADDE 18 - İşyerindeki avlular, açık alanlar, dış yollar, geçitler ve benzeri yerler, en az **20 (lux)** ile aydınlatılacaktır.

Kaba malzemelerin taşınması, aktarılması, depolanması ve benzeri kaba işlerin yapıldığı yerler ile iç geçit koridor yol ve merdivenler, en az **50 lüks (lux)** ile aydınlatılacaktır....

Hassas işlerin sürekli olarak yapıldığı yerler en az 1000 lüks (lux) ile aydınlatılacaktır.

MADDE 20 - Kapalı işlerlerindeki sıcaklık ve nem derecesinin, yapılan işin niteliğine uygun olmakla beraber ılımlı bulunması esastır. Çok buğu husule gelen işyerlerinde sıcaklık derecesi **15 santigrat dereceden az ve 30 santigrat** dereceden yüksek olmayacağından...

MADDE 21 - Kapalı işlerleri günde en az bir defa bir saatten aşağı olmamak üzere baştan başa havalandırılacaktır.. Toz, buğu, duman ve fena koku çeken işlerin yaptığı yerlere, bunları çekerek yeterlikle bacalar ve menfezler yapılacak ve yapılan işin niteliğine göre, bu tedbirlerin yetmediği hallerde diğer teknik tedbirler alınacaktır...

MADDE 22 - Ağır ve tehlikeli işlerin yapılmadığı yerlerde, gürültü derecesi 80 desibel geçmeyecektir. Daha çok gürültülü çalışmayı gerektiren işlerin yapıldığı yerlerde, gürültü derecesi en çok 95 desibel olabilir. Ancak, bu durumda işçilere başlık, kulaklık veya kulak tıkaçları gibi uygun koruyucu araç ve gereçler verilecektir.

MADDE 23 - Birden fazla katlı binalardaki işyerlerinde **asansör** tertibatı bulunsa da katlar arasındaki inip çıkılmalar, aşağıda yazılı özellikleri bulunan sabit merdivenlerle sağlanacaktır.

1) Merdivenlerin; ateşe dayanıklı taş, suni taş, tuğla, betonarme, metal veya benzeri yanmaz maddelerden yapılmış olması şarttır.

8) Dört basamaktan fazla olan her merdivende, korkuluk ve trabzan bulanacaktır.

9) Genişliği 225 santimetreyi aşan merdivenlerin ortalarında, ayrıca bir trabzan bulundurulacaktır.

10) Merdivenlerin korkuluk ve trabzanlarında 14 üncü maddededeki teknik özellikler bulunacaktır...

MADDE 24 - Bakım, onarım ve kontrol için işyerlerinde kullanılan bütün **merdivenler** görülecek işe uygun sağlamlıktır olacak ve bunların genişliği 55 santimetreden dar olmayacağı, eğimleri 60 dereceyi geçmeyecek ve basamakları, çubuktan yapılmadığı hallerde, genişlikleri en az (13) santimetre olacaktır.

Bakım, onarım ve kontrol işlerinde helezoni merdivenler kullanılmayacaktır...

MADDE 25 - İşyerlerinde kullanılacak insan ve yük asansörlerinin, yürürlükteki mevzuatın ve tekniğin öngördüğü şekilde imal ve inşaa edilerek kurulması ve bakımlarının yapılması şarttır.

Asansörlerin imali, inşası, kurulması, muayene ve bakımı, bu işlerin fenni, teknik ve kanuni sorumluluğunu taşıyabilecek nitelik ve ehliyeti bulunduğu Hükümet veya belediyelerce kabul edilen teşekkür veya şahıslara yaptırılacaktır.

Her işveren, asansörlerle ait kullanma iznini ve periyodik muayene raporlarını, işyerinde bulundurmak ve denetlemeye yetkili makam ve memurların her isteyişinde göstermek zorundadır...

MADDE 26 - İşyerlerindeki atölyeler, geçit, depo ve ambarlar ile bakım odalarının duvar, taban, tavan, pencere, kapı ve diğer yerleri, her zaman için temiz ve bakımlı bir şekilde bulundurulacaktır.

Çalışan yerler, günde en az bir kere temizlenmiş olacaktır...

MADDE 28 - Atölyeler ile işçilerin çalıştığı diğer yerler; fosseptiklerden, koku çeken her türlü çukur ve yerlerden ve enfeksiyon kaynaklarından yeteri uzaklıkta bulunacak ve bunların kokularından korunacaktır...

MADDE 30 - İşyerlerinde ve müştamilatında haşarat böcek ve kemirici hayvanlarının bulunmaması için her türlü tedbir alınacak, yok edilmesi için, gereken eneskisit, rodentisit maddeler kullanılacak, ürüneyi kolaylaştırılan şartlar yok edilecek, yuvaları yıkarak bozulacak, uygun aralıklarla ensektisit uygulaması yapılacak, sineklere karşı kapı ve pencerelere tel kafes konacaktır.

MADDE 31 - İşyerlerinde, çalışanların kolaylıkla faydalana bilceği ve " Gıda Maddelerinin ve Umumi Sağlığı İlgilendiren eşya ve levazımın hususi vasıflarını gösteren Tüzük" teki tanıma uygun özellikle serin içme suyu bulundurulacaktır.

MADDE 36 - Yemek aralığının eve gidip gelmeye elverişli olmayı, işyerinin meskun mahallerde uzak oluşu, vasıta yetersizliği veya yokluğu veya benzeri sebeplerle yemeklerini işyerinde yemek zorunda olan işçiler için, işverence rahat yemek yenebilecek nitelik ve genişlikte bir yemek yeri sağlanacaktır....

MADDE 38 - İşyerlerinin uygun mahallerinde yeter sayıda helalar bulunacaktır. Hela yapılmasına işyerinin durumu müsait değilse ve yakınlarda da özel helalar bulunmuyorsa, işverenler, işçilerin bu ihtiyaçları için civarda yer bularak **helalar** yapmak zorundadırlar...

MADDE 39 - İşçilerin işten çıkarken el ve yüzlerini yıkayıp temizlemeleri için, işyerlerinin uygun yerlerinde yeterli kadar musluklu akarsu, temizlik ve silecek malzemesi bulundurulacaktır. Yıkama yerleri, temiz, bakımlı, havalı, aydınlatır ve sağlık şartlarına uygun olacaktır. Kadın ve erkek işçilerin birlikte çalışıkları işyerlerinde, kadın ve erkek yıkama yerleri, bir birinden ayrı yapılacaktır.

MADDE 40 - İşveren, işin özelliği bakımından yalnız el ve yüz temizliğinin yeterli olmadığı hallerde veya kirli, tozlu ve yorucu işlerden sonra veya gerekiğinde işçilerin yıkamalarını, temizlenmelerini

sağlamak için, duş tesisleri yapmak, kurmak ve işçilerin yararlanmalarına hazır bulundurmakla yükümlüdür.

Her duş, özel bir kabin içine yerleştirilecektir. Her kabin, birisi yıkamak, diğeri soyunmak ve giyinmek için 2 bölmeden yapılmış olacaktır. Duş kabinlerinin boyutları 1x20 metre, soyunma yerlerinin 2x140 metreden az olmayacağıdır. Ayri ayrı soyunma yerleri yapılamayan hallerde, ortak soyunma yeri yapılabilir...

MADDE 41 - İşyerlerinde soyunma yerleri, vestiyerler ve gardroplar atölyelerden ayrı, duş ve lavabolara bitişik, işçilerin çıkış yerlerine yakın bir yerde yapılacak ve onların rahatça soyunup giyinmelerine elverişli genişlikte olacaktır.

Lavoba ve vestiyerler, özel ve ayrı bir yerde iseler, bunlara kapalı bir geçitle geçilecektir.

Soyunma yerleri, aydınlatır, havalandırmaya elverişli ve soğuk mevsimlerde yeteri kadar ısıtılmış olacak, temiz ve bakımlı bulundurulacaktır. Buraların en az günde bir kere temizlenmesi ve yıkanması sağlanacak ve duvarları, açık renkle boyanacaktır.

Kadın ve erkeklerin birlikte çalışıkları işyerlerinde soyunma yerleri ayrı ayrı olacaktır.

MADDE 42 - Soyunma yerlerinde işçiler için, yeteri kadar elbise dolabı, sıra, sandalye, tabure ve benzeri eşya bulundurulacaktır...

MADDE 43 - Zehirli, tehlikeli, tozlu ve kirli işlerde çalışılan yerlerde, iş elbiseleri ile harici elbiselerin ayrı yererde saklanabilmesi için, işçilere, yanyana 2 bölmeli, bulunmayan hallerde, 2 ayrı dolap verilecektir.

MADDE 44 - İşveren, soyunma yerleri ile gardrop ve dolapların bakımından sorumludur.

MADDE 45 - İşçiler, ıslak elbise ile çalıştırılmayacaktır.

İŞÇİLERE AİT YATIP KALKMA YERLERİNDEN VE DİĞER MÜŞTEMİLATINDA BULUNMASI GEREKEN SAĞLIK ŞARTLARI VE GÜVENLİK TEDBİRLERİ:

MADDE 46 - Coğrafi ve teknik durum ve şartlar nedeniyle işçileri için konut sağlanması gereken işyerlerindeki konutlar ve bunlara ilişkin tesislerde bu bölümde gösterilen şartlar aranacaktır.

MADDE 47 - İşçi konutları; bökar işçiler için müsterek koğuşları bulunan binalar halinde, aileleri ile birlikte oturan işçiler için ayrı evler veya apartmanlar şeklinde olacak ve bir konut için gerekli tesisat, tertibat ve müştemilatı abulunacak, güneş ve hava alacak ve dış etkilere karşı korunmuş olacak, sağlık ve teknik şartlara uygun bir şekilde inşa edilecek ve bunlar, işyerlerinin gürültüsü, pisliği ve hava kirletici etkilerinden korunmuş olacaktır.

MADDE 48 - Bekar işçilere özgü binalardaki koğuşların tabanı, her gün kolaylıkla temizlenecek ve gerekligiinde yıkanacak nitelikte, duvar ve tavanların yüzleri de kolayca sıvanıp boyanacak veya badana edilecek şekilde yapılmış ve açık renk bir boyanmış veya badana edilmiş olacak ve her yıl badan yapılcaktır.

Koğuşların pencelerinin üst kısımları, her zaman açılıp kapanacak şekilde (vasıtaklı) olacak, ayrıca koğuşlardaki havayı, devamlı bir şekilde değiştirebilecek tertibat tesisat, baca, menfez veya elektrikli özel vantilasyon cihazları bulunacaktır.

Koğuşlarda tavan yüksekliği 280 santimetreden aşağı olmayacağı ve adam başına düşen hava hacmi, en az 12 metreküp olarak hesap edilecek, her koğusta yatırılacak işçi sayısı, buna göre tespit edilerek koğuşun hava hacmi ile yatacak en çok işçi sayısını gösteren ve işveren veya işveren vekilinin imzasını taşıyan bir cetvel, koğuşlara asılacaktır...

MADDE 54 - İşyerlerinde işçilerin, içinde çalışıkları yerler ile depo ve ambar gibi yerlerin, aynı zamanda işçi konutu olarak kullanılması ve buralarda işçi yatırılması yasaktır.

Ancak, bekçi ve nöbetçi gibi kimselerin, görevin gerektirdiği hallerde işyerlerinde ayrılan özel bir yerde yatmalarına izin verilebilir.

İŞLERLERİNDE KULLANILAN ALET, EDEVAT, MAKİNE VE HAM MADDELER YÜZÜN'DEN ÇIKABILECEK HASTALIKLARA ENGEL OLACAK TEDBİRLER BULAŞICI HASTALIKLARA KARŞI ALINACAK TEDBİRLER

MADDE 57 - Bulaşıcı hastalıkların çıkışını ihtimaline karşı, işyerlerinde ve işçilere ait yatip kalkma yerlerinde ve diğer müştemilatında bu Tüzüğün ikinci kısmında yazılı tedbirlerden başka, aşağıda yazılı sağlık tedbirleri alınacaktır.

1) İşyerleriyle müştemilatının ve özellikle işçi konutlarının ve helalarının temizliği artırılacak ve buralarda kullanılan içme ve kullanma suları, gerekligiinde sterilize veya dezenfekte edilecektir.

2) İşyerleri ile işçi konutlarında sivrisinek, sinek, tahtakurusu, pire ve benzeri zararlıların yok edilmesi için, sık sık gereken temizleme tedbirleri alınacak ve fenni usullere göre, gerekli emniyet kurallarına uyularak ensektisit, rodentisit uygulaması yapılacak ve bunların yuvaları yakılacak ve yok edilecektir... Farelere karşı da diğer etkili rodentisitler kullanılacak ve gerektiğinde bunlar fenni usullerle yok edilecektir...

MESLEK HASTALIKLARINA KARŞI ALINACAK GENEL TEDBİRLER

MADDE 59 - Meslek hastalıklarının meydana gelmesine sebep olan işlerde çalışanların maruz bulundukları tehlike ve zararlara karşı, bu Tüzüğün diğer maddelerinde belirtilen hususlarla birlikte, alınacak genel koruyucu tedbirler aşağıda gösterilmiştir.

- 1) Meslek hastalığı meydana getirebilen veya meslek hastalıkları listesinde kayıtlı maddelerle çalışan işyerlerinde; bu maddelerin özellikleri, zararları ve korunma çareleri hakkında, çalışanlar eğitilecektir.
- 2) İşyerlerinde, bu maddelerle hastalanma ve zehirlenmelere ait ilk belirtiler ile alınacak tedbirleri gösteren özel afişler uygun yerlere asılacaktır...
- 4) Zehirli toz, duman, gaz, buhar, sis veya sıvılarla çalışmalar, teknik imkanlara göre kapalı sistemle yapılacak, bu gibi işyerlerinde, etkili ve yeterli havalandırma sağlanacak, atıklar, zararsız hale getirilmeden atmosfere ve dış çevreye verilmeyecektir...

KİMYASAL ETKİLERLE ORTAYA ÇIKABILECEK MESLEK HASTALIKLARINA KARŞI ALINACAK ÖZEL TEDBİRLER

MADDE 60 - Kimyasal etkilerle ortaya çıkabilecek meslek hastalıklarına sebep olan işlerde çalışanların maruz bulundukları tehlike ve zararlara karşı, bu Tüzüğün diğer maddelerinde belirtilen hususlarla birlikte alınacak özel koruyucu tedbirler, bu bölümde gösterilmiştir.

MADDE 61 - Kurşun veya bunun suda eriyen bileşiklerinin erilmesi, dökümü, hamur haline getirilmesi, temizlenmesi, eğelenmesi, kurşunlu yağlı boya ve ensektisitlerin hazırlanması, hurda kurşun ile temas ve benzeri kurşun ve bileşikleri ile yapılan çalışmalar, zehirlenmeden korunma tedbirdelerinin esasına teşkil eden kurşundan, toz, duman ve buharından arınmış bir çevrenin sağlanması için, planlama sırasında veya sonradan yapılacak değişikliklerde aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

- 1) Kurşunlu çalışmalar sonucu meydana gelecek toz, duman ve buharın kaynaklarında zararsız hale getirilmeleri için, etkili aspirasyon sistemleri kurulacak ve sürekli olarak bakımı yapılacaktır.
- 2) Kurşunlu çalışmaların yapıldığı oda veya bölümlerin tabanları, su geçirmez, kaygan olmayan ve kolay yıkanabilir malzemeden yapılacak, duvar ve tezgahların üzerleri, kolay yıkanıp temizlenebilir durumda olacak iyi çalışan drenaj sistemi kurulacaktır.
- 3) Kurşunla çalışmalar yapılan işyerlerinde, adam başına 15 metreküp hacim düşecek ve 4 metreden fazla tavan yükseklikleri, bu hesaba katılmayacaktır...
- 12) Her işçi için, işyerinde, bir sağlık sicil kartı tutulacak ve bu karta, işe giriş ve periyodik muayene bilgileri kaydedilecektir..

MADDE 62 - Civa cevherlerinin elde edilmesi, izabesi, distilasyonu, metal civanın çeşitli aletlerin yapılması için kullanılması, çeşitli metallerle amalgam hazırlanması, civa tuzlarının yağlı boya, kimya ve ilaç sayıinde kullanılması, civa fulminat imali organik civa bileşiklerinin elde edilmeleri ve kullanılması gibi civa ve civa bileşiklerinin elde edilmeleri ve kullanılması gibi civa ve civa bileşikleri ile yapılan çalışmalarda aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

- 1) İşyeri tabanı, civadan etkilenmeyen ve su geçirmez, düz ve pürtünsüz malzemeden, mümkün ise yekpare ise yakpare olarak yapılacak, üzerinde hiç bir çatlak bulunmayacaktır. Çalışma masaları, aynı özellikte yapılacak ve duvar ile birleşme yerleri köşeli olmayacağı, civa döküntülerinin tabana düşmemesi için masalar, geriye eğik olarak yerleştirilecektir.
- 2) Genel havalandırma ile yetinilmeyerek civa ile çalışmaların yapıldığı seviyeden veya yeteri kadar aşağıdan etkili aspirasyon sistemi kurulacak, çalışma masalarının üzerine, aspirasyon davlumbazları yerleştirilecektir. Civanın, izabe fırınlarından distilasyon borusuna sevkedildiği yerlerde meydana gelen civa buharını kapacak sulu bir sistem kurulacaktır...
- 10) Her işçi için, işyerinde, sağlık sicili kartı tutulacak ve bu karta, işe giriş ve periyodik muayene bulguları kaydedilecektir.

MADDE 63 - Arsenik cevherinin elde edilmesi, cevherin izabesi, arsenik ve içinde arsenik bulunan çeşitli bileşik ve alaşımının elde edilmesi, arsetığın ilaç ve kimya sanayiinde kullanılması, organik arsenik

bileşiklerinin imali ve kullanılmaları gibi arsenik bileşikleri ile yapılan çalışmalarda aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

- 1) İşyeri tabanı, su geçirmez, çatlaksız ve temizlenmesi kolay malzemeden yapılacaktır.
 - 2) Arsenik ile yapılan çalışmalar, kapalı sistem içinde yapılacak, böyle bir sistemin kurulmadığı yerlerde, aşağıdan çekmeli aspirasyon sistemi kurularak ince tozun, çevre havasına yayılmasına engel olunacaktır...
- MADDE 70** - Azot oksitleri ile yapılan çalışmalarda, azot oksitlerinin zararlı etkilerinden korunmak için, aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

- 1) Azot oksitlerinin, işyerine ve çevreye yayılması önlenecektir.
- 2) Azot oksitleri ile çalışan işçilere, süzgeçli maske veya temiz hava maskesi gibi, kişisel korunma araçları verilecektir.

MADDE 71 - Benzen (benzol) ve bileşikleri gibi aromatik hidrokarbonlarla yapılan çalışmalarda, bunların zararlı etkilerinden korunmak için aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

- 1) Solventler, tinerler ve benzerleri ile deri, plastik ve benzerlerinden mamul eşya imalat sanayiinde kullanılan her çeşit yapıştırıcı maddelerin içinde bulunan benzen miktarı (%1) den fazla olmayacağından emin olunacaktır.
- 2) Benzen ve bileşikleri ile çalışan yerlerde, genel havalandırma ile birlikte, uygun aspirasyon sistemi yapılacak ve çalışmalar kapalı sistemde olacaktır.
- 3) Açık sistemlerle kuru temizleme işyerinde benzen kullanılması yasaktır.
Kapalı sistemlerle yapılan kuru temizleme işlerinde malzeme, kapalı sistemlerde kurulutulacak, hiç bir şekilde açıkta kullanılmayacaktır...

TOZLARLA ORTAYA ÇIKABILECEK MESLEK HASTALIKLARINA KARŞI ALINACAK ÖZEL TEDBİRLER:

MADDE 76 - Her türlü maden ocaklarında, taş ve kiremit ocaklarında, dökümhanelerde, tekstil (amyant dahil), bütün şeker ve çimento, inşaat, seramik ve benzeri sanayi kollarındaki işyerlerinde yapılan çalışmalarda, tozların zararlı etkilerinden korunmak için bu Tüzüğün diğer maddelerinde belirtilen hususlarla birlikte aşağıdaki özel tedbirler alınacaktır:

- 1) Tozlu işyerlerinde genel havalandırma ile birlikte, uygun aspirasyon sistemi ile tozun, çevre havasına yayılmasını önlemek için, su perdeleri, vakum ve uzaktan kumanda sistemleri kurulacaktır. Toz çıkarılan işler, teknik imkanlara göre, kapalı sistemde yapılacak veya bu işler diğerlerinden tecrit edilecektir. İşyeri havasındaki toz miktarı, belirtilen miktarı geçmeyecektir.
- 2) Toz çıkarılan işlerde, işyeri tabanı, işin özelliğine ve teknik imkanlara göre, ıslak bulundurulacak, delme işlerinde, toz çıkışmasını önlemek için, yaşı metotlar uygulanacaktır.
- 3) Toz çıkarılan işlerde çalışan işçilere, işin özelliğine ve tozun niteliğine göre uygun kişisel korunma araçları ile maskeler verilecektir.
- 4) Tozlu işlerde çalışan işçilerin, vardiya sonunda yıkamları veya duş yapmaları, yıkanmadan yemek yememeleri ve yatağa girmemeleri sağlanacaktır.
- 5) Tozlu işlerde çalışacak işçiler, işe alınırken, genel sağlık muayeneleri yapılacak, göğüs radyografları alınacak ve solunum ve dolaşım sistemi hastalıkları ile cilt hastalığı olanlar, göğüs yapısında bozukluk bulunanlar, bu işlere alınmayacağından emin olunacaktır.
- 6) Tozlu işlerde çalışan işçilerin, periyodik olarak, sağlık muayeneleri yapılacak ve her 6 ayda bir, göğüs radyografları alınacaktır. Solunum ve dolaşım sistemi hastalıkları ile cilt hastalığı görülenler, bu işlerden ayrılmaları, kontrol ve tedavi altına alınacaklardır.

FİZİK VE MEKANİK NEDENLERLE ORTAYA ÇIKABILECEK MESLEK HASTALIKLARINA KARŞI ALINACAK ÖZEL TEDBİRLER

MADDE 77 - Fizik ve mekanik nedenlerle ortaya çıkabilecek meslek hastalıklarına sebep olan işlerde çalışanların maruz bulunduğu tehlike ve zararlara karşı, bu Tüzüğün diğer maddelerinde belirtilen hususlarla birlikte alınacak özel koruyucu tedbirler, bu bölümde gösterilmiştir.

MADDE 78 - Gürültünün zararlı etkilerinden korunmak için aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

- 1) İşyerlerinde gürültü çıkan makinaların monte edilmeleri sırasında, işyeri tabanı, titreşimi ve sesi azaltacak malzeme ve sistemle yapılacaktır.
- 2) Gürültülü işyerlerinin duvarları, sesin yansımاسını önleyecek malzeme ile kaplanacak ve bu binalar, çift kapılı, çift pencereli inşa edilecektir. Duvarlar ses geçirmemeyen malzeme ile yapılacaktır.
- 3) Gürültünün azaltılamadığı hallerde, bu Tüzüğün 22 nci maddesi hükümleri uygulanacaktır.

4) Gürültülü işlerde çalışacak işçilerin, işe, alınırken, genel sağlık muayeneleri yapılacak, özellikle duyma durumu ve derecesi ölçülecek, kulak ve sinir sistemi hastalığı olanlar ile bu sistemde arızası bulunanlar ve hipertansiyonlular, bu işlere alınmayacaklardır. Ancak doğuştan sağır ve dilsiz olanlar, bu işlere alınabileceklerdir.

5) Gürültülü işlerde çalışan işçilerin, periyodik olarak, genel sağlık muayeneleri yapılacaktır. Duyma durumunda azalma ve herhangi bir bozukluk görülenler ve kulak ve sinir hastalığı bulunanlar ve hipertansiyonlu olanlar, çalışıkları işlerden ayrılacaklar, kontrol ve tedavi altına alınacaklardır.

MADDE 79 - Titreşim (Vibrasyon) yapan aletlerle yapılan çalışmalarda aşağıdaki tedbirler alınacaktır;

1) Titreşim yapan aletlerle çalışacak işçilerin, işe alınırken, genel sağlık muayeneleri yapılacak, özellikle kemik, eklem ve damar sistemleri incelenecak ve bu sistemlerle ilgili bir hastalığı veya arızası olanlar, bu işlere alınmayacaklardır.

2) Titreşim yapan aletlerle çalışan işçilerin, periyodik olarak, sağlık muayeneleri yapılacaktır. Kemik, eklem ve damar sistemleri ile ilgili bir hastalığı veya arızası görülenler, çalışıkları işlerden ayrılacaklar, kontrol ve tedavi altına alınacaklardır.

KULLANILAN HAM MADDELERDEN VEYA İSYERİNİN ÖZELLİĞİNDEN ORTAYA ÇIKABILECEK BULAŞICI MESLEK HASTALIKLARINA KARŞI ALINACAK ÖZEL TEDBİRLER

MADDE 84 - Kullanılan hammaddelerden veya işyerinin özelliğinden ortaya çıkabilecek bulaşıcı meslek hastalıklarına sebep olan işlerde çalışanların maruz bulundukları tehlike ve zararlara karşı, bu Tüzüğün diğer maddelerinde belirtilen hususlarla birlikte alınacak özel koruyucu tedbirler, bu bölümde gösterilmiştir.

MADDE 85 - Şarbon hastalığına karşı aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

1) Şarbon hastalığını bulaştıracak olan deri, yün, kıl ve benzeri hayvansal maddeler ile paçavralar, uygun usullerle temizlenip sterilize edilecek, yıkanıp kurutulacaktır. Bu maddeler, dağınık bir halde bulundurulmayarak depolarda saklanacak, denklerin açılması ve ilk ayırma ve seçme işlemi, buralarda yapılacaktır.

2) Bu gibi işyerlerinde, toz ve atıklar, aşağıdan çekmeli bir aspirasyon sistemi ile toplanarak yokedilecek veya antiseptik maddelerle ıslatıldıktan sonra yakılacaktır. Depolar sık sık yıkanacak, dezenfekte ve badana edilecektir.

3) İşçilerin el, ağız ve beden temizliğine dikkat edilecek, kendilerine, gereğine göre iş elbisesi, başlık, lastik eldiven ve maskeler gi.i, uygun kişisel korunma araçları verilecektir.

4) Ekzemalı, furonkülli, bronşitli kimseler, bu gibi işlerde çalıştırılmayacaklardır.

MADDE 86 - Tetanos hastalığına karşı aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

Tetanos tehlikesi olan işlerde çalışan bütün işçilere, antitetanik aşısı yapılacak, parçalanmış, ezik ve toprakla bulaşmış yaralanmalarda, serum antitetanik tatbik olunacak, eğer işçi evvelce aşılanmış ise, rapel olarak, anatoksin yapılacaktır...

İSYERLERİNDE İŞKAZALARINA KARŞI, ALINACAK TIBBİ TEDBİRLER VE İSYERLERİNDE BULUNDURULMASI ZORUNLU OLAN İLK YARDIM VE TEDAVİ LEVAZİMİ İLE SİHHİ TESİSAT

MADDE 91 - *Sürekli olarak en az 50 işçi çalıştırılan işyerlerinde Sosyal Sigortalar Kurumunca sağlanan tedavi hizmetleri dışında kalan işçilerin sağlık durumlarının denetlenmesi, ilk yardım, acil tedavi ve diğer koruyucu sağlık hizmetlerini düzenlemek üzere, işveren, Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 inci ve Sosyal Sigortalar Kanununun 114 üncü maddeleri gereğince işyerindeki işçi sayısına ve istekli tehlkenin büyüklüğüne göre, bir ya da daha fazla hekim sağlayacaktır.* Bu hekimlerin çalışma koşulları ile görevlerini nasıl yürüteceklerini ayrıntılı şekilde gösteren bir yönetmelik tüzüğünün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde çıkarılır.

MADDE 92 - İşverenler, işin niteliğine, özelliğine, çeşidine ve çalıştırıkları işçi sayısına ve hekim ve sağlık tesisleri ile olan ilişkilerine göre, zamanında gerekli tedbirleri almak amacıyla aşağıda belirtilen sağlık tesisleri ile ilk yardım ve tedavi levazimini, işyerlerinde bulundurmakla yükümlüdürler.

Bu tesisler ve levazim; kişisel ilk yardım paketlerini, ilk yardım kutularını veya çantalarını veya dolaplarını, ilk yardım ve ilk müdahale odalarını veya ilk yardım istasyonlarını kapsar.

MADDE 93 - Kişisel ilk yardım paketleri; kazaya uğrayanın ilk yardımcı gelinceye vaya bir sağlık tesisine gönderilinceye kadar, kendi kendine gerekli pansumanı yapacak veya ağrısını giderecek nitelikte malzeme ve ilaçlarla donatılacaktır.

Kişisel ilk yardım paketleri, maden, tünel yeraltı karayolları ve demiryolları işçileri gibi kaza ihtimali çok olan, dağınık ve müferit çalışmayı gerektiren işyerlerindeki işçilere verilecektir.

Bu paketler, küçük ve kullanışlı malzeme ve ilaçları dış etkilere karşı koruyacak plastik veya madeni ambalajlı olacaktır.

Kişisel ilk yardım paketi, çalışmayı önlemeyecek ve düşmeyecek şekilde, iş elbisesi cebine konacak veya uygun bir yerine bağlanacaktır...

MADDE 94 - Mekanik cihazları bulunmayan ve 10 dan az işçi çalıştırılan işyerlerinde, içinde aşağıda yazılı ilk yardım levazımlı bulunan 1 numaralı ilaç kutusu veya çantası bulundurulacaktır:...

MADDE 95 - Mekanik cihazları bulunmayan ve 10 dan fazla ve 50 den az işçi çalıştırılan işyerleri ile mekanik cihazlarla 10 dan az işçi çalıştırılan işyerlerinde içinde aşağıda yazılı ilk yardım levazımlı bulunan 2 numaralı ilk yardım çantası veya dolabı bulundurulacaktır:...

MADDE 96 - Mekanik cihazlarla 10 dan fazla ve 50 den az işçi çalıştırılan işyerleri ile yapılan işin niteliği bakımından, kaza ve zehirlenme tehlikesi bulunan işyerlerinde, içinde aşağıda yazılı ilk yardım levazımlı bulunan 3 numaralı ilk yardım dolabı ile bir sedye ve bir battaniye bulundurulacaktır....

MADDE 97 - 50 ve daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde, içinde aşağıda yazılı ilk yardım levazımlı bulunan 4 numaralı ilk yardım dolabı ile yeteri kadar sedye ve battaniye bulundurulacaktır:

MADDE 99 - İlaç kutuları veya çantaları veya dolapları, toz ve toprak girmeyecek şekilde yapılmış olacak ve herhangi bir karışıklığa meydan vermemek üzere, içleri bölünmüş ve her ilacın ismi, kutu veya şişesinin üzerine, okunaklı olarak yazılmış bulunacaktır..

MADDE 100 - Hastanesi olmayan veya şehir ve kasabalar dışındaki yerlerde kurulmuş ve sürekli olarak en az 50 ve en çok 100 işçi çalıştırılan işyerlerinde, Umumi Hıfzıssıhha Kanunun 180 inci maddesi gereğince hazırlanması gereken ilk yardım odasında, hasta odasında veya ulaşım güçlüğü bulunup da en az 10 işçi çalıştırılan maden ocakları veya kaza ve tehlike ihtimali çok olan işyerlerinde, işin ve işyerinin niteliğine ve özelliğine göre 3 numaralı ilk yardım dolabındaki malzemelerle birlikte, aşağıdaki tıbbi alet ve malzemeler de bulundurulacaktır...

MADDE 101 - Hastanesi olmayan veya şehir ve kasabalar dışındaki yerlerde kurulmuş ve sürekli olarak 100 den fazla ve 500 den az işçi çalıştırılan işyerlerinde.

Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 inci maddesi gereğince hazırlanması gereken revirde (ilk müdahale odası) işin ve işyerinin niteliğine ve özelliğine göre ilk yardım odasındaki (hasta odası) malzemelerle birlikte, aşağıdaki tıbbi alet ve malzemeler de bulundurulacaktır:...

- Yeteri kadar sedye ile 100 kişiye 1 yatak hesabıyla 2 şer battaniyesi bulunan karyola ve yatak takımı.

MADDE 102 - Hastanesi olmayan veya şehir ve kasabalar dışındaki yerlerde kurulmuş ve sürekli olarak 500 veya daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde, bir ilk yardım istasyonu yapılacaktır. Bu istasyonda, işin ve işyerinin niteliğine ve özelliğine göre 4 numaralı ilk yardım dolabında bulunan malzeme ile birlikte, aşağıda yazılı tıbbi alet ve malzemeler de bulundurulacaktır:

MADDE 103 - İşyerlerindeki ilk yardım odalarıyla ilk müdahale odaları ve ilk yardım istasyonları, bol ışıklı ve kolayca havalandırılıp ısıtılır, temizlenir ve yıkanır şekilde yapılmış olacak, içlerinde akar sıcak su, hela ve yıkanma yerleri bulunacaktır. Akar sıcak su sağlanamayan yerlerde, su ısıtmak için gerekli tedbirler alınmış olacaktır.

Yatakların bulunduğu oda ile muayene ve müdahale odaları, yeteri kadar geniş ve birbirinden uygun şekilde ayrılmış olacak ve burularda, acil durumlar için, yedek aydınlatma tesisleri bulundurulacaktır.

MADDE 104 - İşyerlerinde, ilk yardım odaları ile ilk müdahale odaları, ilk yardım istasyonları ve idger ilgili kısımlar, kolaylıkla bulunmaları için uygun şekilde işaretlenecek ve görünen yerlere okunaklı yazılar yapılacaktır.

MADDE 105 - Sürekli olarak 50 den fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde hastalanın veya işkazasına uğramış işçilerin, işyerine en yakın sağlık tesislerine taşınmaları için gerekli araç ve gereçler bulundurulacaktır.

MADDE 106 - İlk yardım odaları, ilk müdahale odaları ve ilk yardım istasyonlarının bakım, temizlik ve alet muhafazaları için, bir hemşire veya sağlık memuru görevlendirilecek, bunların sağlanamadığı hallerde, bu görevleri yapacak ilk yardım kursu görmüş yeterli bir eleman bulundurulacaktır.

MADDE 107 - Ağır ve tehlikeli işlerin yapıldığı işyerlerinde, bir sağlık memuru veya hemşireden başka ilk yardım ve kurtarma kursu görmüş en az bir kişi de bulundurulacaktır.

MADDE 108 - Gece ve gündüz sürekli çalışılan işyerlerinde, ilk yardım odaları, ilk müdahale odaları ve ilk yardım istasyonları, geceleri de görevli personeli ve araç ve gereçleri ile her an kullanılır halde hazır bulundurulacaktır. İşveren bu yönden, gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

İSYERLERİNDE İŞKAZALARINI ÖNLEMEK ÜZERE ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ VE BULUNDURULMASI GEREKEN ARAÇLAR İSYERLERİNDE YANGINA KARŞI ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 109 - Ani yangın veya patlama tehlikesi arzeden ameliyeler; işçiyi tehlikede bırakmayacak şekilde düzenlenmiş tesislerin bulunduğu ayrı binalarda veya ateşe dayanıklı duvarlarla ayrılmış bölgülerde yapılacaktır.

MADDE 110 - İşçilerin, işyerinin herhangi bir kısmında, ateş ve dumana karşı korunmuş bir merdiven boşluğuna veya ateş kesici bir duvarın kapısına ilاشabilecekleri uzaklık;

1) Çok tehlikeli yerlerde 15

2) Tehlikeli ve az tehlikeli yerlerde 30 metreyi geçmeyecektir.

MADDE 111 - 100 den (100 dahil az işçi çalıştırılan işyerlerinde, geçit yollarının genişliği, en az 120 santimetre olacak ve 100 den fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde, her 100 kişi için bu genişlik, 60 santimetre artırılacaktır.

500 den (500 dahil) fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde, en az 2 çıkış bulundurulacaktır.

MADDE 112 - Merdiven boşlukları ile imdat çıkış yollarının her iki tarafında, kolaylıkla açılan ve kendiliğinden kapanabilen ateş kesici yanmaz kapılar bulunacaktır.

MADDE 113 - Çıkış kapıları, menteşeli olacak ve dışarıya açılacaktır. Bu kapıların kullunalımásında sakınca görüldüğü hallerde, yatay sürgülü kapılar kullanılacaktır. Çıkış kapılarının arasındaki uzaklık 5 metreden fazla ve kapı genişlikleri de 120 santimetreden az olmayacağındır. Çıkış kapıları kolayca görülecek şekilde işaretlenecek ve bu kapıların önünde ve civarında çıkış veya bunların görülmemesini güçləstirecek hiç bir engel bulundurulmayacaktır.

MADDE 114 - İşyerlerinde çalışma saatleri içinde hiç bir giriş ve çıkış kapısı kilitli veya bağlı bulundurulmayacaktır.

MADDE 115 - İşyerlerindeki asansör boşlukları yanmaz malzeme ile korunacak ve bu şekilde korunmayan asansör boşluklarında insan ve yük taşıyacak asansörler tesis edilmeyecektir.

MADDE 116 - Yangın tehlikesine karşı etkili ve yeterli söndürme malzemesi ile bu malzemenin kullanılmasını öğrenmiş personel veya ekipler, çalışma süresince iş yerlerinde hazır bulundurulacaktır.

MADDE 117 - İşyerlerinde yangının söndürülebilmesi için yeterli miktar ve basınçta su bulundurulacaktır.

Genel şebekeden basınçlı su sağlanamadığı hallerde, yeterli suyu verecek yüksek depolar veya havuzlar yapılacak ve bunlardan veya akarsulardan suyu çeken motorlu pompa ve boru tesisatı yapılmış olacak veya seyyar motopomplar bulundurulacaktır.

MADDE 118 - İşyerlerinde suyu çeken motorlu pompa ve boru tesisatı ile motopomplar her an iyi işlen halde bulundurulacaktır.

Motopomplar en az 6 ayda bir defa kontrol edilecek ve kontrol tarihleri motopompun üzerine yazılacaktır. Motopomplarla günde bir defa, beş dakika su ile işletme deneyi yapılacaktır.

MADDE 119 - İşyerlerindeki yangın muslukları, kolay erişebilir uygun yerlerde tesis edilecek ve soğuk havalarda suyun donmasını önlemek için, tesisat gerekli şekilde korunacaktır.

Yangın muslukları, sık sık açılıp akıtlararak borularda ve tesislerde tortuların birikmesi önlenecektir.

MADDE 120 - İşyerlerinin uygun yerlerinde yeterli miktarda yangın hortumu bulundurulacak, yangın hortumları, yangın muslukları, ve diğer yangın söndürme tertibatının bağlantıları (rekor ve vanaları), mahalli itfaiye normlarına uygun olacaktır.

Lastik olmayan hortumlar, her kullanıştan sonra boşaltılıp kurutularak kontrol edilecektir. Lastikli hortumlar en geç üç ayda bir kontrol edilecektir.

Yırtık, delik ve bağlantıları bozuk hortumlar kullanılmayacaktır.

MADDE 121 - Alüminyum veya magnezyum tozlarını yanması halinde, karpitin depolandığı veya suyun teması ile yanıcı veya zehirli gazlar çıkması muhtemel yerler ile gerilim altındaki elektrik tesislerinin bulunduğu yerlerde çıkan yangılarda hiç bir suretle su kullanılmayacaktır.

Yağ; akaryakıt, boyası veya organik tozlar gibi parlayıcı maddelerin yangınlarında ve alçak gerilim elektrik tesislerindeki yangılarda su kullanılmayacak, ancak gayet ince su serpintisi veya su sisi ile yangın savunması yapılacaktır.

Yangında suyun kullanılmayacağı yerler ile bunların grişlerine ve işyeri giriş kapısı üzerine gerekli uyarıma levhaları konulacaktır.

MADDE 122 - Su si ipüskürme tesisi vanaları, daima açık tutulacak ve bu vanalar gerektiğinde ancak sorumlusunun izni ile kapatılabilecektir.

Püskürmenin etkili bir şekilde yayılmasını sağlamak için, her püskürtücü kafa altında en az 60 santimetrelük bir boşluk bırakılacaktır.

MADDE 123 - İşyerlerinde yanın başlangıçlarında kullanılmak üzere, otomatik püskürtüler bulunan yerler de dahil, seyyar yanın söndürme cihazları bulundurulacaktır. Bu cihazlar işyerinde çıkabilecek yanınların çeşidine ve yapılan işin özelliğine ile işyerlerindeki maddelerin cinsine etkili nitelikte olacaktır.

Yanın söndürme cihazları, görünür ve erişilir yerlere konulacak ve önlerinde engel bulundurulmayacaktır.

MADDE 124 - Parlayıcı sıvılar, yağılar veya boyalardan doğacak yanınlarda su kullanılmayacak, su yerine, içinde köpük, karbon tetraklorür, karbon dioksit ve bikarbonat tozu veya diğer benzeri etkili maddeler bulunan yanın söndürme cihazları kullanılacaktır...

MADDE 128 - Seyyar yanın söndürme cihazları, en az 6 ayda bir defa kontrol edilecek ve kontrol tarihleri, cihazlar üzerine yazılacaktır.

Köpülü tip (Sodyum bikarbonat - asitli) yanın söndürme cihazları, en az senede bir defa tamamen boşaltılıp yeniden doldurulacaktır.

Karbon dioksitli, bikarbonat tozlu, karbon tetraklorürlü ve benzeri kimyasal maddeli yanın söndürme cihazları kullanılmıştan sonra derhal yeniden doldurulacaktır.

MADDE 129 - Yanına karşı savunma ile görevli personel, işyerinin yanın durumuna ve kullanacakları yanın söndürme cihazlarının özelliklerine ve bu cihazların içindeki kimyasal maddelerin doğuracakları tehlikelere karşı eğitileceklerdir.

MADDE 130 - İşyerlerinde yeteri kadar, otomatik çalışan veya el ile hareket ettirilen alarm tertibatı bulundurulacaktır.

Otomatik alarm tertibatının düğmeleri, iyi görülebilir ve erişilebilir bir yere ve özellikle imdat çıkış yolları üzerine konulacaktır.

Yanın alarm sesleri, işyerinde bulunabilecek diğer bütün sesli cihaz veya tertibattan ayrı bir perdede ve işyerinin her tarafından kolayca duyulabilecek güçte olacaktır.

Yanın ve alarm tesisleri işyerinin aydınlatma ve kuvvet şebekesinde ayrı bir kaynaktan beslenecektir.

MADDE 135 - İşyerlerindeki kömür stokları, eni 3 boyu 6 ve yüksekliği 3 metreyi aşmayan yiğinlar halinde olacaktır. Uzun süre bekletilecek kömür yiğinlarının üstü güneş ve yağmura kapalı olacak, en geniş kesitleri hakim rüzgara çevrilecektir. Hava cereyanını çoğaltmak için, yiğinların içine delikli borular (filtreler) konulacak ve yiğinlara hariçten herhangi bir ısı gelmemesi için, gerekli tedbir alınmış olacaktır.

MADDE 136 - İşyerinde 65 dereceden daha sıcak bulunan toz halindeki kömürler, soğutulmadan silo ve depolara konulmayacaktır.

Bu silo ve depolar, yanmaz maddeden yapılmış olacak ve ocak, fırın, buhar borusu ve benzeri ısı verici kaynaklardan uzak bulundurulacaktır.

MADDE 137 - Talaş, asaman veya benzeri parlayıcı malzemenin 1 tondan fazlası, ayrı kagir binalarda veya işyeri dahilinde tavan, taban, duvar ve kapıları yanmaz maddeden yapılmış yerlerde depolanacaktır. Buraların pencere ve kapılarına, cam ve güneş ışığını doğrudan doğruya geçirebilen şeffaf malzeme konmayacaktır.

1 tondan daha az miktarda bulundurulması gerekiği hallerde, bu malzeme, madeni kapakları kendiliğinden kapanan, ayaklı sandıklar içinde bulundurulacaktır.

MADDE 138 - Patlayıcı, parlayıcı veya kolay yanıcı maddelerin bulunduğu veya işlendiği yerlerde, sigara içilmesi, kibrıt veya çakmak taşınması ve yakılması ve her türlü alev veya kıvılcım yaratabilecek maddelerin bulundurulması yasaktır. Bu husus, işyerlerinin gerekli yerlerinde uyarıma levhaları ile belirtilecektir.

MADDE 139 - İşyerlerindeki parlayıcı, patlayıcı, yanıcı ve benzeri atıklar, toplattırılacak, işyerinde veya işyerinden uzaklaştırılarak zararsız hale getirilecek veya yok edilecektir.

MADDE 140 - Parlayıcı, patlayıcı, yanıcı ve benzeri atıklar, açık havada yakılarak yok edilirken gerekli tedbirler alınacak ve yakma işi, bina veya malzemeden en az 15 metre uzakta yapılacak ve kolay parlayıcı atıklar, usulüne uygun ve ayrı olarak yok edilecektir.

MADDE 141 - İşyerlerindeki kül, cüruf ve kurum yığınları, çukurlara veya binalardan en az 15 metre uzaklıkta bir yere konulacaktır. Bu çukurlar ve yerler tamamen dolmadan, bunlar işyerinden uzaklaştırılacaktır.

İSYERLERİNDEKİ MAKİNALARDA VE TEZGAHLARDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 142 - Tahrik makinalarının bütün hareketli kısımları ile taransmisyon tertibatı ve bütün tezgah ve makinaların tehlikeli olan kısımları, uygun şekilde korunmuş olacaktır.

MADDE 143 - Transmisyon tertibatı ile tezgah ve makinalara ait koruyucuların, emniyet teçhizat ve tertibatının çıkarılması veya işe yaramaz hale getirilmesi yasaktır. Bu koruyucular, ancak kontrol, ayar, bakım ve onarım sırasında kaldırılacak ve işin bitiminde derhal yerine takılacaktır.

MADDE 144 - Bir tezgah veya makinada, arıza veya bunların koruyucusunda bir kusur ve yetersizlik görüldüğü hallerde, makina ve tezgah derhal durdurulacak ve ilgililere haber verilecek ve arızası olduğu veya kusurlu koruyucusu bulunduğu tespit edilen tezgah veya makinada, herhangi bir kimsenin çalışmasını önleyecek tedbirler alınacak ve durum, bunların üzerine bir levha asılarak belirtilecektir.

MADDE 145 - Tahrik makinalarının volanları, gerektiğinde krant milli ve piston kolları uygun şekilde korunmuş olacak ve bu makinalara elle ilk harette verilmesi gereken hallerde, güvenlik tedbirleri alınacaktır. Bir tehlike anında tahrik makinalarının uzaktan durulması sağlanacaktır.

MADDE 147 - Makina ve tezgah koruyucularının hazırlanması, imali ve kullanılmasında aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

- 1) Koruyucular, çalışmalarda her türlü teması kesecek şekilde tehlikeli kısmı örtmiş olacaktır.
- 2) Koruyucular, işçinin ve makinanın çalışmasına, yağlama, kontrol ve onarımıne engel olmayacak, üretimi zorlaştırmayacak şekilde yapılacak ve mümkünse makinanın sabit bir parçasına bağlanacaktır. Bunların hareketli olmaları, el ile kolayca veya otomatik olarak çalışır bir şekilde yapılacaktır.

MADDE 148 - Tahrik makinalarına bağlı mil, kasnak ve kayış gibi transmisyon kısımları, ayrı ve kapalı bir yerde bulunduğu takdirde, transmisyon tertibatı tabandan 170 santimetre yüksekte ve iyi aydınlatılmış olacak, taban kuru, sağlam ve düzgün bulunacak ve bakım ustasının geçtiği yerlerde güvenlik sağlanacak ve buralara yetkisiz kimseler girmeyecektir.

MADDE 149 - Çalışılan yerden 260 santimetre yükseklik içinde bulunan transmisyon milleri, mil uçları, kavramları, mile bağlı dönen kısımlar, dişli çarklar, kayış ve kasnaklar, zincir ve dişliler, uygun nitelik ve sağlamlıkta bir koruyucu içine alınacaktır.

MADDE 150 - Çalışılan yerden 260 santimetreden daha yükseklikte olan ve altında geçit bulunan veya işçi çalışan yerlerdeki taransmisyon tertibatında; kayış genişliği 150 zincir genişliği 20 milimetreden fazla, kasnak veya dişli araları 3 metreden açık olanların alt tarafı boydan boya ve uygun şekilde ve genişlikte kapatılacaktır.

MADDE 151 - Çalışılan yerden 260 santimetreden daha yükseklikte olan ve elle yağlanan yatakları mil üzerinde bulunan kasnakların, çapı 15 santimetreden fazla ve kasnağın yatağı olan mesafesi 90 santimetreden az ise, kasnağın yatak tarafı korunmuş olacaktır...

MADDE 157 - Makina ve tezgahların elektrik şalterleri aşağıdaki özellik ve nitelikte olacaktır:

- 1) Şalter ve kumanda düğmeleri, kendiliğinden veya herhangi bir çarpma ile makinayı hareket ettirmeyecek şekilde yapılmış olacak ve işçinin kolayca kullanabileceği yerde bulunacaktır.
- 2) Bir işçinin bir makinaya veya tezgahın çeşitli kısımlarında çalışması gerektiği hallerde, bu tezgahın birden fazla durdurma ve bir tane çalışma düğmesi bulunacaktır.

Bir tezgahın çeşitli kısımlarında birden fazla işçi çalıştığı hallerde, her işçi için bir çalışma ve bir de durdurma düğmesi bulunacak, ancak bütün çalışma düğmelerine basılmadan makina çalışmayacak, buna karşılık, durdurma düğmelerinin birine basmak suretiyle makina duracaktır.

- 3) Bir makinaya ve tezgah üzerinde birden fazla elektrik motoru bulunduğu hallerde, tezgahın bütün faaliyetini durduracak bir ana şalteri veya bir veya daha fazla durdurma düğmesi bulunacaktır.
- 4) Çalıştırma düğmeleri yeşil, durdurma düğmeleri kırmızı renkte olacaktır.

MADDE 159 - Ayak pedali ile çalışan makina ve tezgahların pedalları üzerinde bir koruyucu bulunacaktır.

MADDE 163 - İşyerlerindeki şahmerdanlarla çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

- 1) Ayak pedalının üzerinde koruyucu olacağı gibi, pedal kollara da uygun şekilde kapatılmış olacaktır.

2) Çalışma sırasında parça firlamalarına karşı şahmerdanın etrafına seyyar paravanalar konacak ve tabladan dışarı taşacak kalıplar kullanılmayacak ve kalıpların köşeleri sivri, kenarları keskin olmayacağındır...

MADDE 164 - Oksijen kaynak aparatları ile yapılan çalışmalarda aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

- 1) Kaynak yapılan yerlerde, kullanılmakta olan gaz tüplerinden başka gaz tüpleri bulundurulmayacaktır.
- 2) Gaz tüpleri, çalışma anında dik duracak ve devrilmemeleri için gerekli tedbirler alınacak ve tehlike anında kolayca sökülecek şekilde bağlanmış olacaktır.
- 3) Gaz tüplerinin taşınması için tekerlekli özel araçlar kullanılacak ve bu tüpler kullanılmadıkları zaman, valfları kapanacak ve bu valfları koruyan başlıklar takılacaktır...

MADDE 158 - Her makina ve tezgahta, talaş kaldırıran, şekillendiren, ezen, delen, kesen veya başka şekilde işlem yapan kısım ile iş alıp verirken tehlikeli olan yerler gibi operasyon noktası denilen bölgeler, herhangi bir kazanın meydana gelmesini önleyecek şekilde korunacak ve bunun için gerekli bütün tedbirler alınacaktır.

MADDE 159 - Ayak pedali ile çalışan makina ve tezgahların pedalları üzerinde bir koruyucu bulunacaktır.

MADDE 160 - Makina ve tezgahlarda bulunan kapak, sürgü ve örtülerin beklenmeyen hareketleri sonucunda, ağırlıkları ile çarpma ve ezme gibi tehlikeler meydana getirmemeleri için gerekli güvenlik tedbirleri alınmış olacaktır.

MADDE 161 - Döküm, demir ve kaynak işlerinin yapıldığı yerlerde çalışma esnasında çıkan duman, gaz, koku, is, toz ve buharlar, mevzii aspirasyon tertibatı ile dışarı atılacak ve erimiş maden veya tavlanmış malzeme ile çalışılan yerler, aşırı derecede nemli olmayacağındır...

MADDE 163 - İşyerlerindeki şahmerdanlarla çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

- 1) Ayak pedalının üzerinde koruyucu olacağı gibi, pedal kolları da uygun şekilde kapatılmış olacaktır.
- 2) Çalışma sırasında parça firlamalarına karşı şahmerdanın etrafına seyyar paravanalar konacak ve tabladan dışarı taşacak kalıplar kullanılmayacak ve kalıpların köşeleri sivri, kenarları keskin olmayacağındır...

MADDE 164 - Oksijen kaynak aparatları ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

- 1) Kaynak yapılan yerlerde, kullanılmakta olan gaz tüplerinden başka gaz tüpleri bulundurulmayacaktır.
- 2) Gaz tüpleri, çalışma anında dik duracak ve devrilmemeleri için gerekli tedbirler alınacak ve tehlike anındı kolayca sökülecek şekilde bağlanmış olacaktır.
- 3) Gaz tüplerinin taşınması için tekerlekli özel araçlar kullanılacak ve bu tüpler kullanılmadıkları zaman, valfları kapanacak ve bu valfları koruyan başlıklar takılacaktır...

MADDE 170 - Torna ve benzeri tezgahlar ile yapiman çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

- 1) Otomatik torna tezgahları ile otomatik tezgahların operasyon noktaları, uygun şekil ve nitelikte koruyucu içine alınacaktır.
- 2) İşçilerin kayış veya aynayı tutarak elle fren yapmaları önlenecektir.

3) Geçit ve ara yollara bakan tezgahlarda talaş firlamalarına karşı gerekli tedbirler alınacaktır...

MADDE 171 - Planya ve vargel tezgahlarının etrafındaki boşluklar, 60 santemetreden az olmayacağındır, bu açıklığın sağlanamadığı veya hareketli tablanın üzerine konan işin tabladan taşıtı hallerde, tezgahın her iki başı uygun korkuluklarla korunacaktır.

MADDE 173 - Zımpara taşları koruyucularında, aşağıdaki özellikler bulunacaktır:

- 1) Zımpara taşı koruyucusu, toz emecek özellikte ve gerekli sağlamılıkta yapılmış olacaktır.
- 2) Zımpara taşı koruyucusu, milin ucunu, sıkma somununu ve flanjlarını içine alacak teknik gerekilere göre zımpara taşının çevresini ve yanlarını kapatacak nitelikte yapılmış ve tezgahın gövdesine sağlam bir şekilde bağlanmış olacaktır...

MADDE 175 - Elle yapılan taşlama işlerinde, taşlanacak parça bir mesnet veya tabla üzerinde tutulacaktır. Mesnet veya tabla, sağlam ve taşın şekline uyacak tarzda yapılmış olacak, taşla aralarındaki açıklık 3 milimetreyi geçmeyecek şekilde ayarlanabilecektir. Taş dönerken mesnet veya tabla , hiç bir nedenle ayar edilmeyecektir.

MADDE 180 - Preslerle yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

- 1) Motorlu çalışan preslerde kalıp bağlamadan önce, motor durdurulacak, uzaktan hareketi sağlanan hedrolik ve pnömatik preslerde ise, kalıp bağlanmadan önce, basınç bağlantısı kesilecek ve pres başlığı ile tabla arasına yeteri sağlamılıkta takozlar konacaktır.
- 2) İşe uygun olarak alt ve üst kalıbin çalışma açıklığı ayarlanacak, açık kalıpla çalışılan preslerde, mekanik koruyucular yapılacaktır.

3) El ve parmak koruyucuları , kalıp hareketli tehlikeden önce çarpmaya veya itme suretiyle gerekli uyarmayı yapacak şekilde veya belirli bir seviyeye inmeden önce pres başlığının hareketine engel olacak şekilde yapılmış olacaktır.

4) Otomatik besleme tertibatı olmayan veya işin gereği olarak koruyucu yapalamayan preslerde, çift el kumanda tertibatı bulunacak ve bunlardan bir tanesi tek başına presi harekete geçiremeyecek şekilde yapılmış olacaktır...

MADDE 181 - Merdane, silindir ve hadde tezgahları ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

1) Saç kıvrıma ve şekillendirme, tekstilde emprime baskı ve sıkma, madeni olmayan maddeleri ezme, deri üzerine baskı, kabartma ve matbaa baskı işleri ile bunlara benzer işlerde kullanılan makina ve tezgahlarda; silindir ve merdanelerin işverme ağızına sabit veya ayarlanabilir uygun bir koruyucu konacak veya bunlarda çift el kumanda tertibatı bulunacak ve bunlardan bir tanesi tek başına makinayı harekete geçiremeyecek şekilde yapılmış olacaktır.

2) Metal çubak, profil ve lama çeken hadde tezgahları önüne, çikan malzemenin kıvrım ve hareketlerine karşı, oluklar, babalar veya kapalı kanallar yapılacaktır. Malzeme çekilen alanın etrafında, çalışanlardan başkasının girmesini önlemek için parmaklık veya korkuluk yapılacaktır...

MADDE 182 - Ağaç işleme tezgahları ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

1) Ağaç işleme tezgahlarının motoru durduğunda, hareketi de durduracak bir fren tertibatı bulunacaktır. Frensiz tezgahlarda kesici takımı değiştirilmesi sırasında hareketi engelleyecek bir kilit tertibatı bulunacaktır.

2) Sürekli çalışan, toz ve talaş çıkarılan tezgahlara, uygun aspirasyon tetisleri konacaktır...

MADDE 183 - Şerit testere tezgahları ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

1) Şerit testerinin alt ve üst kasnak arasında kalan kısımları uygun nitelik ve sağlamlıkta menteşeli kapaklarla örtülecek, alt ve üst kasnaklar da, yandan ve üstten tamamen örtülecek şekilde koruyucu içine alınacak ve kesme yerinde, kapağın alt kısmı, kesilecek parçanın kalınlığına göre ayarlanabilir şekilde olacaktır...

MADDE 185 - Makas tezgahları ve kesici, delici ve yarıçı bıçaklı tezgahlar ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

1) Makas tezgahlarındayken, kesilen parçanın düşüğü, taraf, iş sahasına bakmayacak ve fırlayacak parçalara karşı , uygun koruyucu tedbirler alınacaktır...

MADDE 186 - Tel çekme, bükme, örme, dikiş ve zimba tezgah ve makinalı ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

1) Tel çakma tazgahlarında, otomatik olarak durdurmayı sağlayacak bir tertibat bulunacak veya tezgah önüne, dokunma ile tezgahı derhal durduracak yatay bir çubak konacaktır...

MADDE 188 - İplik, dokuma ve örme tezgahları ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

1) Pamukla çalışan tezgahların koruyucuları tel kafesli olmuyacaktır.Pamuktan gayri diğer malzemelerin işlendiği tezgahlarda, uygun koruyucular bulunacaktır...

2) İplik bükme ve çekme tezgahlarında hareketi sağlayan dişlilerin üstü, uygun şekilde korunacak ve bu koruyucunun kapağı açıldığından, tezgahı durduracak tertibatı bulunacak ve bu tertibat, temizleme, bakım ve onarım sırasında da tezgahın çalışmasına engel olacaktır.

3) Gidip gelmeli çalışan tezgahlarda, hareket alanında iki bitimi ile diğer sabit makinalar veya duvarlar arasındaki açıklık en az 1 metre olacak ve bu tezgahların uç noktaları, çarpmalara karşı korunacaktır...

MADDE 189 - Açık kaplar ile yapılan çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

1) İçinde sıcak, kemirici ve aşındırıcı veya zehirli sıvılar bulunan açık ağızlı kaplar veya banyolarda, boşaltma muslukları ve bina dışında uygun bir yere akıtacak akıntı boruları ile taşıma tavaları bulunacak veya bunların etrafına, kabin hacmine eşit bir boşluk bırakılacak şekilde duvar veya sütre yapılacaktır..

MADDE 191 - İşyerlerindeki cihaz, alet, tezgah, makina ve tesislerden çıkan toz, duman, buğu, ısı, gaz ve koku, çalışan ortama yayılmadan, uygun aspirasyon tesisleri ile çıktıığı yerden emilerek dışarı atılacaktır.

MADDE 192 - Birbirlerine karışıklıklarında, parlama veya patlama tehlikesi bulunan çeşitli toz, duman buhar ve gazlar, aynı emme tesisleri ile dışarı atılmayacak, her biri için ayrı ayrı mevzii tesisleri yapılacak ve birbirlerinden uzak yerlerden dışarıya atılacaktır.

MADDE 193 - Havadan ağır olan gaz, duman, buhar, toz veya benzerleri, tabana yakın yerlerden emilerek dışarı atılacaktır.

MADDE 194 - Mevzii çekme tesisatında kullanılacak davlumbazlar, zararlı kaynağı yakını olacak ve davlumbazın çekme nitelğini bozacak hava akımlarına engel olunacaktır.

MADDE 196 - Aspirasyon tesisatında kullanılan kanal veya borular, yanmaz malzemeden uygun kesitte yapılacak ve seyyar emme ağızlarının, spiralle veya eğilebilen hortumlar kullanılacaktır. Boru ve kanallar, tekniğe uygun olarak yapılmış, eklenmiş ve menfezlere sağlam bir şekilde bağlanmış olacaktır.

Yanıcı ve parlayıcı gazlar, sisler, buharlar, dumanlar ve patlayıcı atıkların emildiği kanallar, yuvarlak borudan ve uygun malzemeden yapılmış olacaktır.

MADDE 198 - Hava filtreleri, kapasite ve nitelik bakımından kullanılacağı işin özelliğine uygun ve en az bir günlük çalışmaya yeterli olacak ve bunlar, kolay temizlenebilecek ve temizlik sırasında, tehlikeli ve zararlı bir ortam yaratmayacak şekilde yapılmış olacaktır.

Filtrelerin çıkış borularının ağızı, işyeri çatısından en az 180 santimetre yüksekte veya en yakın kapı ve pencereden 8 metre uzakta olacaktır.

MADDE 199 - İşyerinden emilen hava, tekrar işyerine verilmeyecektir. Ancak, içinde kurşun tozu veya kurşun buharı veya silis tozu ve benzerleri bulunmayan pis hava uygun süzgeçlerden geçirilip tamamen temizlendikten sonra işyerine verilebilecektir.

MADDE 200 - Aspirasyon tesisatının günlük bakım ve temizliği ile üç ayda bir de genel kontrol ile temizliği yapılacak ve onarımlardan sonra tesisatın kuruluş karakteristiği bozulmayacaktır.

MADDE 201 - Emilen tozlar, bir siklonda toplandığı hallerde, siklon, açıkça sağlam, rüzgara dayanıklı ve uygun malzemeden yapılacaktır.

Siklonlarda parlayıcı ve patlayıcı atıkların ve tozların toplandığı hallerde, siklonlar, işyerinin uzağına konacak ve bunlarda patlamaya dayanacak sağlamlıkta menfezler bulunacaktır.

KAZANLARDA, BASINCLİ KAPLARDADA VE KOMPRESÖRLERDE ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ:

MADDE 202 - Her çeşit buhar ve sıcak su kazanları ile bunların malzeme ve teçhizati, fennin ve tekniğin ve kullanılacağı işin gereklerine uygun bir şekilde yapılmış ve kazanlar, sağlam bir taban üzerine uygun bir şekilde monte edilmiş olacaktır.

MADDE 203 - Her kazanın görünür bir yerine, imalatçı firma tarafından aşağıdaki bilgiler yazılı bir plaka konulacaktır.

- 1) İmalatçı firmanın adı, 2) Kazanın numarası,
- 3) İmal edildiği sene, 4) En yüksek çalışma basıncı,

MADDE 204 - Kazanlarda basıncı, sıcaklığı ve su seviyesini gösteren aşağıdaki ölçü cihazları bulunacaktır:

1) Kazanın en yüksek çalışma basıncının iki katını gösterecek şekilde taksimatlı manometresi olacak ve bunun en yüksek çalışma basıncını gösteren rakamı, kırmızı çizgi ile işaretlenmiş bulunacaktır.

Manometrenin işaretleri, kazan boyunun bir buçuk katı uzaklıktan rahatça okunabilecek büyülükte olacaktır.

2) Sıcak su kazanlarında bir termometre bulunacaktır.

3) Kazanlarda birbirinden ayrı en az iki adet su seviye göstergesi bulunacaktır. Bunlardan en az bir tanesi camdan olacak ve kırılmaması için mahfaza içine alınacaktır. Göstergenin bağlantı borusunun çapı, ısıtma yüzeyi 25 metrekareye kadar olanlarda 25 milimetreden, 25 metrekareden büyük ısıtma yüzeyi olan kazanlarda 45 milimetreden az olmayacağından emin olunacaktır. Su göstergeleri, doğrudan doğruya kazana bağlı olacak en çok ve çok ve en az su seviyelerini gösterecek şekilde işaretlenmiş bulunacaktır. Su göstergesinin kazanla olan bağlantısı, en az su seviyesinin 15 santimetre altında ve çamur seviyesinden 45 santimetre yukarıda olan bir yerde bulunacaktır.

Bütün göstergelerin giriş ve çıkışlarına, kazan basıncına uygun birer adet vana veya musluk konacaktır. Bağlantı borusu üzerinde, başka bir delik açılmış olmayacak bunlar doğrudan doğruya kazana bağlanacaktır.

Bütün göstergeler, kazanın önünden veya yanından, normal çalışma durumunda görülebilecek şekilde yerleştirilmiş olacaktır.

MADDE 205 - Buhar kazanlarında en az iki adet emniyet supabı bulunacak ve bunlar, doğrudan doğruya kazanla bağlantılı olacak kazanla emniyet supapları arasında bağlantı borusu üzerinde, hiç bir şekilde buharın geçmesini engelleyecek bir valf veya başka bir engel bulunmayacaktır...

MADDE 208 - Her işveren, işyerlerindeki kazanlar için bir sicil kartı veya defteri tutacak, bunlara, yapılan onarım, bakım ve deneyleri, günü güne isleyecektir.

MADDE 209 - Kazanların hidrolik basınç deneyleri en yüksek çalışma basıncının en çok 1,5 katı ile yapılacak, kontrol ve deneylerin sonucu uygun bulunmayan kazanlar, uygunluk sağlanıncaya kadar kullanılmayacaktır.

MADDE 210 - Kazanlar ehliyeti Hükümet veya mahalli idareler tarafından kabul edilen kişiler tarafından işletilecektir.

MADDE 212 - Yakıtları otomatik olarak verilen kazanlardaki yakıt besleyicilerinin çalışma basıncına veya sıcaklığına uygun olarak ayarlanabilen bir tertibatı bulunacaktır.

MADDE 213 - İşyerinde kullanılan bütün kazanlar, yanına ve patlamaya karşı dayanıklı ayrı bir bölmede veya binada olacak ve kazan dairesinin üstündeki katta, işçi çalıştırılmayacaktır.

Patlayıcı, parlayıcı veya kolay yanıcı maddelerle çalışılan işyerlerindeki kazan dairelerinin diğer atölyelere açılan pencere ve kapıları bulunmayacaktır.

Kazan dairelerinin tavanı, gerektiğinde kazan üzerine çalışmayı kolaylaşdıracak yükseklikte olacaktır.

Kazan daireleri sürekli olarak havalandırılacaktır. Tabii havalandırmanın yeterli olmadığı hallerde, uygun Aspirasyon tesisatı yapılacaktır.

MADDE 214 - Buhar ve sıcak su kazanlarında onarım, bakım ve temizlikte, kazan içine veya baca kanıllana girmek için, yeteri kadar uygun şekil ve büyülüklükte kapı veya kapak bulunacaktır.

MADDE 218 - Alçak basınçlı buhar kazanları veya sıcak su kazanları ile yapılan çalışmalarda aşağıdaki tedbirler alınacaktır:

- 1) Alçak basınçlı buhar ve sıcak su kazanlarında, basınç 0,5 atü ve sıcaklık ise 110 derece geçmeyecektir.
- 2) Her sıcak su kazanına bir adet genişleme kabı ve borusu (nefeslik) konacak, bunun bulunmadığı kapalı sistemlerde, genişleme valfi bulunacaktır. Genişleme valfi, çalışma basıncına göre ayarlanabilecek ve fazla basıncı önleyecek şekilde yapılmış olacaktır...

MADDE 219 - Kazanların işletilmesi ile ilgili çalışmalarda, aşağıdaki tedbirler alınacaktır;

- 1) Kazan dairelerine sorumlu, ilgili ve yetkililerden başka kimse girmeyecektir.
- 2) Kazanlar yakılmadan önce, kazancı tarafından tüm vanaların, klepelerin, kapakların, emniyet supuplarının durumu, yakıt ve su miktarları ve işletme ile ilgili bütün hususlar gözden geçirilecek ve kontrol edilecektir...

MADDE 223 - Basınçlı kapların kontrol ve deneyleri, ehliyeti Hükümet veya mahalli idarelerce kabul edilen teknik elemanlar tarafından, imalının bitiminden sonra ve monte edilip kullanılmaya başanmadan önce, veya yapılan değişiklik ve büyük onarımlardan sonra, en az üç ay kullanılmayıp yeniden servise girmeleri halinde ise Kontrol ve deney sonuçları, düzenlenecek bir raporda belirtilir ve bu raporlar işyerlerinde saklanır tekrar kullanmaya başlanmadan önce ve herhalde periyodik olarak yılda bir yapılır...

MADDE 227 - Basınçlı kapların hidrolik basınç deneyleri, en yüksek çalışma basıncının 1,5 katı ile yapılacaktır.

Kontrol ve deney sonucu kullanılması sakıncalı görülen, güvenlikle çalışmayı sağlayacak teçhizatı eksik olan ve bağlantı parçaları uygun bir şekilde bağlanmamış bulunan basınçlı kaplar, eksikleri tamamlanıncaya ve arızalar giderilinceye kadar kullanılmayacaktır.

MADDE 240 - Kompresörlerde basınç, ayarlanmış basınçla ulaştığında, kompresör motorunun otomatik olarak durması sağlanacak ve motorun durması geciktiğinde basınçlı havayı boş verecek bir güvenlik tertibatı bulunacaktır.

MADDE 241 - Hava kompresörlerinin hız hegülörü, periyodik olarak kontrol edilecek ve her zaman iyi çalışır durumda tutulacak ve bunlarda soğutma suyunun akışının gözle izlenebileceği bir tertibat yapılacaktır.

Sabit kompresörlerin temiz hava emmeleri sağlanacak ve patlayıcı zararlı ve zehirli gaz, duman ve toz emilmesi önелenecektir.

Hava kompresörü ile hava tankları arasında yağ ve nem ayırcıları (seperatör) bulunacak ve bunlar hiç bir şekilde çıkarılmayacaktır.

Hava kompresörlerinin çıkış borusu üzerinde stop valfi bulunduğuunda, bu valf ile kompresör arasında bir adet güvenlik sapabı konacaktır.

MADDE 244 - Kompresörlerin güvenlikle çalışmalarının sağlamak üzere; kompresörlerin montajından sonra ve çalıştırılmasından önce, kompresörler üzerinde yapılacak değişiklik ve büyük onarımlardan sonra, periyodik olarak yılda bir kontrol ve deneyleri ehliyeti Hükümet veya mahalli idarelerce kabul edilen teknik elemanlar tarafından yapılacak ve sonuçları, sivil kartına veya defterine işlenecektir.

Kompresörlerin her kademesinde basınç deneyi, o kademedede müsaade edilen en yüksek basıncının 1,5 katı ile yapılacaktır.

MADDE 245 - Kompresörler üzerine aşağıdaki bilgiler yazılı bir plaka, imalatçı firma tarafından konacaktır.

1) İmalatçı firmanın adı, 2) Yapıldığı yıl,

3) En yüksek çalışma basıncı 4) Kompresörün sıkıştırıldığı gazın cinsi ve miktarı,

MADDE 249 - Sabit kompresörlerin depoları, patlamalara karşı dayanıklı bir bölmede olacak, seyyar kompresörler, çalışan işçilerden en az 10 metre uzaklıkta veya dayanıklı bir bölme içinde bulunacaktır.

FIRINLARDA VE OCAKLARDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 250 - Maden ve filizlerinin eritildiği veya malzemelerin ısıtıldığı, eritildiği, pişirildiği, kurutulduğu veya soğutulduğu kapalı veya kısmen açık fırın ve ocaklar; yapısı, malzemesi ve teçhizatı bakımından fenne, tekniğe ve kullanılacağı işin özelliğine uygun olarak yapılmış olacaktır.

MADDE 251 - Fırın ve ocaklarda çalışan işçilere işin özelliğine uygunkışisel korunma araçları verilecek ve bakım ve onarım gibi nedenlerle fırın ve ocakların içine girilmeden önce, sıcaklık 50 dereceyi aşağıya düşürülecektir.

MADDE 253 - Fırın ve ocaklar, yeterli uzaklıkta bulunan açık veya kapalı bir yerden idare edilecek ve ateşlenmeden önce, bunların bağlantıları ve cihazları kontrol edilecektir.

MADDE 262 - Pota ocaklarında, üst kısmı tabandan 30 santimetreden yüksekte olanların etrafında bir platform bulunacaktır.

Birden fazla vantilatör veya birden fazla akaryakıt belki bulunan pota ocaklarında; vantilatörlerin veya beklerin yanı kaynaktan beklenmediği veya hava basıncı aksadığı veya kesildiği hallerde, ocağa gelen akaryakıtını kesecek otomatik veya elle çalıṣır bir valf bulunacaktır.

Potalar kuru ve sıcak bir yerde bulundurulacak ve nemli, çaklak veya hasarlı olmayacağından emin olmalıdır.

Potalar tehlikeli şekilde ve fazla doldurulmayacak, uygun boyutlarda kollu halkalarla taşınacaktır.

Potalar yeteri kadar işçi ile taşınacak ve işçiler zorlanmayacaktır.

MADDE 263 - Elektrik ark ocaklarında elektoratları otomatik olarak indirip kaldırın tertibat ve cihazlardan başka, elle kumanda tertibatı bulunacaktır...

MADDE 264 - Tav ocakları ve tav fırınları, fazla ısına karşı dıştan izole edilecek, tav ocak ve fırınlarının ağızlarına uygun paravanalar konacak veya aşağıdan yukarı bütün ağız genişliğince hava püskürtülecek ısının azaltılması sağlanacaktır.

Su verme işlemi için kullanılan kapların üstleri, uygun kapakla örtülü olacak çıkacak buhar ve gazlara karşı davlumbaz yapılacak, ve kapaklar mekanik olarak açılıp kapanacaktır...

MADDE 268 - Yakıt olarak gaz veya akaryakıt kullanılan ekmek fırınlarının üst tarafından zincirle açılan bir güvenlik kapağı bulunacak, gaz veya akaryakıt vanaları, sızma ve kaçaklara karşı kontrol edilecektir.

Ekmek fırınlarının üstündeki ve yanındaki yerlere, malzeme stok edilmeyecektir.

Ekmek fırınlarının içi, bacaları ve diğer kısımları sık sık temizlenecektir.

MADDE 269 - Katı yakıtla çalışan emaye, lakk, boyalı, vernik ve benzeri pişirme fırınlarının ocak kapağı, fırın kapısının ters yönünde bulunacak ve bunlarda uygun aspirasyon tesisatı yapılacaktır.

Pişirme fırından çıkan gaz, duman ve buharlar uygun yükseklikteki bacalarla dışarı atılacaktır.

Gaz veya akaryakıtla çalışan bu pişirme fırınlarında, ana yakıt vanası ile beklere gelen borular üzerine ayrı ayrı vanalar konacak ve beklere gelen hava borularında basınç düşüğü veya hava akımı kesildiği hallerde, yakıt verilmesini durduracak, basınç ve hava kamının normale dönüşünde yakıtı tekrar verecek bir cihaz bulunacaktır.

Pişirme fırınlarında, sıcaklığı kontrol ve ayar eden bir cihaz bulunacaktır.

ELEKTRİK TESİSATINDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 270 - Toprakla portansiyel farkı 230 volt veya daha yukarı olan alternatif gerilim ile çalışan elektrik motorları, özel dairelerinde veya tabandan en az 3 metre yüksek bir yerde bulunacak veya muhafaza sistemi içinde olacaktır. Bu durum ve özellikle olmayan motorlar, uygun şekilde korunacaktır.

MADDE 271 - Fazla nem, buhar veya benzerlerinin bulunduğu yerler ile yağlı yerlerdeki elektrik motorlarının gerilim altındaki kısımlarıyla bağlantıları uygun şekilde korunmuş olacaktır.

MADDE 272 - Parlayıcı gazların veya maddelisin üretildiği, kullanıldığı veya elden geçirildiği yerlerle çalışmalar sırasında parlayabilen gaz, buhar, toz veya benzerlerinin çıktıığı yerlerde bulunan elektrik motorlarının besleme kablolarının başlıca kumanda tertibatı ile termik starterleri, akım kesicileri, komitatorları, röleleri, dirençleri ve benzeri tertibatı, ateşe dayanıklı ve izole edilmiş oda veya hücreler

icine yerleştirilecek ve atelye içinde kolay erişilir yerlere, uygun tipte starter düğmeleri ve yardımcı akım kesicileri yapılacaktır.

MADDE 273 - Şerare veya kıvılcım çıkarılan elektrik motorları; patlayıcı parlayıcı veya yanıcı gazların bulunduğu yerlerde kullanılmayacaktır...

MADDE 276 - Tevzi tablosu veya benzeri tertibat üzerinde bulunan sigortalar, şalterler ve anahtarlar, uygun şekilde yapılmış ve korunmuş olacaktır.

MADDE 277 - Atelye içinde veya işçilerin erişebileceği yerlerde bulunan fevzi panoları ile kontrol tertibatı ve benzeri tesisat, kilitli dolap veya hücre içine konulacak veya bunların tabanı, elektrik akımı geçirmeyen malzeme ile kaplanmış olacaktır.

MADDE 291 - Toprak ile potansiyel farkı 250 voltan yukarı olan alternatif akım tesisatında, sürekli olarak taşınabilir veya çekme iletkenler kullanılmayacaktır. Ancak işin gereği olarak yetkili bir eleman tarafından bunlar, geçici olarak kullanılabilecektir.

MADDE 292 - Taşınabilir iletkenlerin kullanılması gereken yerlere, yeteri sayıda ve yugun şekilde topraklanmış elektrik pirizleri konacaktır.

Taşınabilir elektrik kabloları, dayanıklı kauçukla kaplanmış olacak ve gerektiğinde eğilip bükülebilecek bir metalle dayanıklılığı arttıracak ve bunların kaplamaları bozulmayacak, bağlantıları iyi durumda tutulacaktır.

MADDE 293 - İletkenler, mekanik ve kimyasal etkelerden korunmuş olarak yerleştirilecektir.

MADDE 303 - Elektirik tesisatının, cihazlarının veya çiplak iletkenlerin, daima gerilim altında bulunduğu kabul edilecek ve teknik bir zorunluluk bulunmadıkça gerilim altında elektrik onarımı yapılmayacaktır.

Toprakla potansiyel farkı 250 volt ve daha yukarı olan alternatif veya doğru akımlı tesisatta, gerilim kaldırılmadan akım kesilmeden hiç bir çalışma yapılmayacaktır.

Toprakla potansiyel farkı 250 voltan aşağı alternatif veya doğru akımlı tesisatta yapılacak işlere girişilmeden yine gerilim kesilecek, ancak, zorunluluk halinde gerekli tedbirler alınacak ve akım geçirmeyen aletler, uygun iş elbisesi ve eldiven gibi kişisel koruyucular, kauçuk paspaslar ile kamı geçirmeyen paravanalar tabureler ve platformlar gibi araçlar kullanılacak ve işçiler yetkili bir elemanın gözetiminde çalıştırılacaklardır.

Üzerinde çalışan gerilim altındaki çiplak iletkenler, uygun kafes, paravana veya yalıtkan mahfazalarla korunacaktır.

MADDE 304 - Gerilim altındaki kısımların dokunmaya karşı gerilimi 42 voltan yukarı olan alternatif veya doğru akımlı devre ve tesisat parçaları ile pencere veya duvar boşluklarından erişilebilecek tesisat kısımları, kofra veya diğer uygun mahfazalar ile korunacaktır.

MADDE 305 - Toprakla potansiyel farkı 42 volt veya daha yukarı olan alternatif akım devrelerinin gerilim altında bulunan kısımları, ana dağıtım tablolarının arkasında olduğu gibi, sürekli açıkta tutulmaları gereken yerlerde dösemelere akım geçirmeyen izkaralar konacaktır.

MADDE 311 - Kazan içinde veya buna benzer dar ve iletken kısımları bulunan yerlerle ıslak yerlerde, alternatif akımla çalışan lambalar kullanıldığı takdirde, çalışma yerinin dışında bulunan ve sargıları birbirinden ayrı olan transformatör yardımı ile elde edilen küçük gerilim (en çok 42 v) kullanılacaktır.

MADDE 312 - Elektrik işlerinde kullanılan penseler, kargaburunlar, tornavidalar ve benzeri el aletleri, uygun şekilde yalıtılmış ve yağıdanlıkların, süpürgelerin, fırçaların ve diğer temizlik araclarının sapları, akım geçirmeyen malzemeden yapılmış olacaktır.

Elektrik el aletleri iyi bir şekilde muhafaza edilecek ve her an işe hazır şekilde bakımlı bulundurulacaktır. Elektrik el aletleri kendi özel gayeleri için, doğru olarak ve kendi kapasiteleri içinde, aşırı zorlamalara başvurulmadan kullanılacaktır.

MADDE 313 - Taşınabilir elektrikli el aletlerinin sapları, yeterli eens ve kalınlıkta akım geçirmeyen bir maddeyle kaplanacak veya bu gibi malzemeden yapılmış olacak ve bu aletlerin üzerinde, devreyi kapalı tutmak için, sürekli olarak basılması gereken yaylı devre kesicileri (enterküptör) bulunacaktır.

MADDE 314 - İnşaat şantiyeleri ile diğer açık çalışma yerlerinde kullanılan elektrikli el aletleri, küçük gerilim veya 1/1 oranlı ve sargıları birbirinden ayrı güvenlik tasfomatomlarından (ayırıcı transformatör) elde edilen gerilim ile çalıtırlacak veya özel olarak imal edilmiş, iki yalıtkanlı olacaktır.

Güvenlik transformatörü kullanılması halinde, çıkış devresine yalnız bir elektrikli el aleti bağlanacaktır.

MADDE 315 - Elektrikli el aletleri üzerinde meydana gelebilecek kaçakların zararlı, bir seviyeye gelmesinden önce, alete gelen elektrik devresini kesen güvenlik otomatikleri de uygun bir iş güvenliği tedbiri olarak kabul edilecektir.

Topraklamalı aletlerde, topraklama devresindeki kesinti halinde, aletin elektrik devresini kesen bir kontaktörün bulunması şeklinde geçerli sayılacaktır.

MADDE 316 - Taşınabilir elektrikli el aletlerinin topraklanması, topraklama elemanı bulunan özel fiş ve prizlerle yapılacak, yüksek amperajlı prizler üzerinde ayrıca bir şalter bulundurulacak, bunlara akım sağlayan kablolar dağınık bulundurulmayacak ve geçitlerde yüksektan geçirilecektir.

MADDE 317 - Parlayıcı, patlayıcı maddelerin imal edildiği, taşındığı ve depolandığı yerlerde, elektrikli el aletleri kullanılmayacaktır.

MADDE 318 - Kazanlar, tanklar ve senzeri dar yerlerle nemli ve ıslak yerlerde, elektrikli el lambalarında olduğu gibi alçak gerilim kullanılmayacaktır. Doğu akım kullanılıyorsa, kulanma gerilimi 100 voltu geçmeyecek ve artı kutup topraklanmış olacaktır. Alternatif akımda ise ancak küçük gerilim (en çok 42 V) kullanılacaktır.

Buralarda, iyi yalıtılmış esnek kablolar kullanılacak ve kablolar düzenli ezilmeyecek şekilde bulundurulacaktır.

MADDE 323 - Elektrik kaynağı yapılan yerler, başka işçilerin çalıştığı yerlerden en az 2 metre yükseklikte ve ışık geçirmeyen taşınmaz veya taşınabilir paravanalarla ayrılmış olacaktır.

MADDE 324 - Elektrik kaynağı işlerinde çalışan işçilere, işin özelliğine uygun kişisel koruma araçları verilecektir.

MADDE 326 - Elektrik kaynak makinalarının kullanılmasında, aşağıdaki tedbirler alınacaktır.

1) Elektrik kaynak makinaları ve teçhizatı yalıtılmış ve topraklanmış kaynak penseleri kabzalı ve dış yüzleri yalıtılmış olacaktır.

2) Elektrik kaynak makinalarının şalteri, makina üzerinde veya çok yakınında bulunacak, kablolar sağlam şekilde tespit edilmiş olacaktır.

3) Otomatik veya yarı otomatik dikiş ve punta kaynağı makinalarında, operasyon noktasına kapalı koruyucu yapılacak veya çift el kumanda usulü uygulanacaktır.

4) Besleme ve kaynak kabloları, üzerinden taşıt geçmesi halinde, zedelenmeyecek ve bozulmayacak şekilde korunacaktır.

5) Yanıcı maddeler yakınında elektrik kaynağı yapılmayacaktır.

MADDE 334 - Parlayıcı ve patlayıcı maddelerin bulunduğu yerlerle bu maddelerin yakınındaki yerlerde, statik elektrik yüklerinin meydana gelmesine karşı nemlendirme topraklama, iyonizasyon, silindirlerin ayarı vb. gibi uygun tedbirler alınacaktır.

Statik elektriği iletmeyen malzemelerin kullanılmasından mümkün olduğu kadar kaçınılacaktır.

MADDE 335 - Sıvı parlayıcı ve patlayıcı maddelerin çok büyük akma hızları ile doldurulup boşaltılmasından, sıçramalı ve yüksek basınçla doldurulmalarından kaçınılacaktır.

MADDE 339 - Statik elektirk birikmelerine karşı gerekli yerbere statik elektrik yük gidericileri veya nötralizörler konulacak veya uygun diğer tedbirler alınacaktır.

MADDE 340 - Tabanca boyası yapılan tesislerde boyanacak veya verniklenecek metal parçalar, boyama hücrelerinin bütün metal kısımları ile davlumbazlar, kaplar, emme tertibatı ve boyabancaları, uygun bir şekilde topraklanmış olacaktır.

MADDE 342 - Akaryakıt depolama tankları, akaryakıt doldurulduktan sonra, ilgili standartlara uygun olarak gerekli bir süre dinlendirilecektir.

MADDE 343 - İşyerlerindeki parlayıcı, patlayıcı ve yanıcı maddelerin imal edildiği, işlendiği veya depolandığı yerler, yağ, boyacı veya diğer parlayıcı sıvıların bulunduğu binalar, yüksek bacalar, yüksek binalar ile üzerinde direk veya sivri çıkıntılar yahut su depoları gibi yüksek yerler bulunan binalar ile üzerinde direk veya sivri çıkıntılar yahut su depoları gibi yüksek yerler bulunan binalar, yıldırıma karşı yürürlüteki yönetmelik ve şartnameler göre yapılacak yıldırımlık tesisatı ile, hava hatları ise uygun kapasitedeki parafudralar ile korunacaktır.

MADDE 344 - Maden çatılı veya karkaslı bina, atelye, depo ve benzerleri ile iletken olmayan tabanlar üzerinde kurulmuş makinalar, havagazı, su ve kalorifer tesisatı ve bütün madeni kısımlar, usul ve tekniğe uygun olarak etkili bir şekilde topraklanacaktır.

MADDE 351 - Alçak gerilimli tesisatta servis koridorları en az 60 santimetre genişlikte ve yüksek gerilimli tesislerde ise en az 80 santimetre genişlikte olacaktır. Hiç bir yerde bu koridorların tavan yüksekliği 2 metreden az olmayacağıdır.

MADDE 354 - Nemli ve tozlu yerlerle geçici olarak nemli olan, ıslak, korozif, yanıcı tehlikesi arzeden ve yüksek sıcaklığı olan yerlerde yapılmış ve yapılacak elektrik tesisatı ile bina dışına yapılmış elektrik tesisatı, Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesine uygun olacaktır.

EL ALETLERİNİN KULLANILMASINDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 355 - İşyerlerinde kullanılacak el aletleri, ayıpalçak işe uygun malzemeden yapılmış olacak ve yalnız yapımına özgü işlerde kullanılacaktır. Bunların ahşap sapları budaksız, iyi cins ve elyaflı ağaçtan, uygun biçim ve boyutta , kenarları yuvarlatılmış kiyimiksiz ve düzgün yapılmış olacaktır.

MADDE 356 - Kivilcimin tehlikeli olacağı yerlerde kullanılacak el aletleri, kivilcim çıkartmayacak malzemeden yapılacak ve bu nitelikte olmayan aletler, bu yerlerde kullanılmayacaktır..

MADDE 370 - Pnömatik çekiçlerin pistonları, çalışırken yerlerinden çıkmayacak şekilde yapılmış ve parça fırlamalarına karşı yayar, güvenlik, kancaları veya benzerleriyle korunmuş olacaktır.

Pnömatik çekiçlerden parçalar basınçlı hava ile fırlatılarak çıkarılmayacaktır.

MADDE 371 - Pnömatik keskilerle perçin başı kesilirken, kesilen perçin başlarının bir tel içine düşmesi sağlanacak ve bu işlerde çalışanlara, baş ve gözlerin korunması için uygun koruyucu araçlar verilecektir.

KALDIRMA MAKİNALARINDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 373 - Normal vinçler ile oklu, raylı, köprülü, ayaklı köprülü, tek raylı, motorlu seyyar, seyyar atelye vinçleri ve platformlu kaldırıcı arabalar, maçunalar, elektrikli, pnömatik, hidrolik zincirli ve halatlı palangalar gibi kaldırma makinaları ve araçların tamburları, kaldıracağı yüze ve kullanılacak halatın cap, nitelik ve sargı sayısına uygun olarak yapılacak ve iki yanı gerekli yükseklikte faturalı olacaktır.

MADDE 374 - Kaldırma makinalarının çelik halat uçları, tambur içine sağlam bir şekilde bağlanacak ve halat üzerindeki kaldırma kancaları en aşağı seviyede olduklarında, tambur üzerinde en az iki tam devir yapacak boyda halat sarılı kalmış bulunacaktır.

MADDE 375 - Elektrikle çalışan kaldırma makinalarında, belirtilen üst ve alt noktalar geçildiğinde, elektrik akımını otomatik olarak kesecek ve tamburun hareketini otomatik şekilde frenleyecek bir tertibat bulunacaktır.

MADDE 376 - Kaldırma makinalır, kabul edilen en ağır yükün en az 1,5 katını, etkili ve güvenli bir şekilde kaldırılacak ve askıda tutabilecek güçte olacak ve bunların bu yüze dayanıklı ve yeterli yük frenleri bulunacaktır.

MADDE 389 - Kaldırma araçlarının kancalarının güvenlik kat sayısını (taşıma gücü) , taşıyacakları yükün en az; el ile çalıştırılanlarda 3 katına, mekanik olarak çalışanlarda 4 katına ve erimiş maden veya yakıcı veya aşındırıcı (korozif) maddeler gibi tehlikeli yükleri taşılanlarda ise, 5 katına eşit olacaktır.

MADDE 390 - Açık havada ray üstünde çalışan vinçlerde, rüzgarın etkisi hesaplanacak ve bunlarda takozlama, bağlama yapılacak ve sürgü güvenlikli fren tertibatı bulunacaktır.

MADDE 401 - 5 Ton veya daha fazla yük kaldırıran raylı vinçlerde, 2 elektrikli el frenleri veya pedallı ayark frenleri bulunacaktır.

MADDE 402 - Açık havada çalışan raylı vinçlerde, yük kancasını sürekli olarak aydınlatabilecek ve vinç üzerine bağlanmış lambalar bulunacaktır.

MADDE 403 - Vinç köprülerinin hareketlerini kontrol için, bu köprülerde kollu frenleri veya pedallı ayark frenleri bulunacaktır.

MADDE 404 - Asma vinç kaidelerinin tekerleklerinden, tekerlek koruyucuları ve bunların yanında vinci tespit için uygun tertibat bulunacaktır...

TAŞIYICILARDA (Transportör) ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 438 - Merdaneli, ağırlıklı zincirli ve havai zincirli transportörlerle tomruk transportörü, sonsuz vidalı, pnömatik ve bantlı transportörler ve benzeri taşıyıcıların üzerinden geçmek zorunluluğu bulunan hallerde, güvenliği sağlayan geçitler yapılacak ve hareket halindeki transportörlerin üstüne çıkmalar önlenecektir.

MADDE 439 - Transportörlerin çukurda veya yer seviyesinde bulunduğu hallerde, bunlar ve boşluklar, uygun korkuluk ve eteklerle korunacaktır.

MADDE 440 - Çalışanların üstünde geçen transportörlerin altlarına saç levha veya tel kafesten koruyucalar konulacaktır.

MADDE 441 - Transportörlerin yükleme ve boşaltma yerleriyle hareket ve germe tertibatının bulunduğu uygun yerlere durdurucu tertibat konulacaktır...

MADDE 449 - Kovalı yatık transportörlerin en az 215 santimetre yüksekliğinde ve transportörü tamamer kapatabilen ve kontrolü, temizlenmesi ve onarımı için, üzerinde kırılmaz camlı pencereleri veya takma

kapakları bulunan ve bina içinde geçtikleri her katta, kocaların boşalmasını sağlayan koruyucuları bulunacak ve tesisatın kumanda kolları, güvenli ve kolay erişilir bir yerde bulunacaktır.

MADDE 450 - Merdaneli transportörlerin merdaneleri arasında 15 santimetreden fazla bir açıklık bulunduğuunda, bunlar metal, ağaç veya diğer bir maddededen yapılmış uygun ve dayanıklı kaplarla kapatılacak ve miller ve dirsek dişlileri, uygun şekilde korunacaktır.

MADDE 451 - Seyyar transportörlerin eğimleri, kriko sonsuz vida gibi mekanik veya otomatik bir tertibatla yara edilecek ve seyyar transportörlere elektrik akımı, uygun kablolarla verilecek, gerilim altındaki bütün kısımlar izole edilecek ve metal kısımlar topralananacaktır.

MADDE 454 - Pnömatik transportörlerin kanalları, bu kanalların çapına uygun kalınlıkta çelik veya aynı dayanıklılıkta saftan yapılacaktır.

Bu kanalların temizlenmesine yarayan menfezlerde, menteşeli veya kızaklı ve sağlam sürgülü kapaklar bulunacak, burularda statik elektrigiye karşı, topraklama yapılacak veya benzeri tedbirler alınacaktır.

MADDE 455 - Pnömatik transportörlere, taşıyacakları, malzemeler el iye verildiği ve besleme ağızının çapı 30 santimetre veya daha büyük olduğu hallerde, bu ağızlara, kanallardan en az 1 metre uzakta uygun huniler yapılacaktır.

MOTORLU ARABALARDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 456 - Motorlu arabaların gündüz çok loş ve karanlık yerlerde veya gece kullanıldığından, ön ve arka ışıkları yıklacaktır.

Motorlu arabaların operatör platformlarının üstleri ve kenarları, demir veya çelikten yapılmış sağlam boru korkuluklarla korunacaktır.

MADDE 457 - Motorlu arabaların güçlü frenleri olacak ve dikiz aynaları bulunacaktır. Tekerlekleri veya tırtılları, şase dışında ise bunlar uygun şekilde korunacaklardır...

MADDE 470 - İşyerlerindeki bakım ve onarım hatlarının makaslarıyla, parlayıcı, patlayıcı, korozif veya tehlikeli maddeler taşıyan sarnıçlı vagonların bulunduğu hatların makasları kilitlenece ve parlayıcı sıvılar taşıyan sarnıçlı vagonların boşaltıldığı hatlar, yalnız bu işte kullanılacaktır.

MADDE 471 - Parlayıcı sıvıların veya gazların yüklü bulunduğu vagonlar, boşaltma veya doldurma rampalarında bulunduklarında, bunlar ve bağlantı boruları topraklanacaktır...

MADDE 475 - Yük vagonlarından yere boşaltılan malzeme, hat gobarisi dışında bulundurulacak ve hatlara doğru kaymayacak veya yıkılmayacak şekilde istif edilmiş olacaktır.

BORU TESİSATINDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 477 - Sarnıçlı vagonların doldurulmasında veya boşaltılmasında kullanılan boru, vana , supap ve bunlarla ilgili parçalar, taşıyacakları maddelerin kimyasal etkilerine ve en yüksek basınç ve sıcaklığı dayanıklı malzemeden yapılacak ve boru tesisatı, sifon yapmayacak şekilde kaplara bağlanmış olacaktır.

MADDE 478 - Boruların uzayıp kısalabilmeleri için, uygun yerlerinde genişleme dirsek veya bağlantıları bulunacak ve bunların başları sağlam bir şekilde tespit edilecek ve borular, ayarlanabilen ve düzgün şekilde yerleştirilmiş dayanaklar üzerine konulacaktır...

MADDE 480 - Parlayıcı sıvıların taşındığı borular, buhar kazanlarının, motorların, elektrik akımı kesicilerinin ve çiplak ateş veya alevin bulunduğu yerlerden geçirilmeyecektir.

MADDE 481 - Binaların dışında veya yer altında bulunan borular, dona karşı uygun şekilde korunacaktır.

MADDE 482 - Boru tesisatındaki borular, vanalar, sapaplar ve bunlarla ilgili paçalar, taşındıkları maddelere göre ayrı renklerde boyanacak ve kolay görülebilen yerlere belirti işaretler konulacak ve kollu veya saplı vana ve muslukların üzerinde, bunların açık veya kapalı olduklarının gösteren işaret veya tertibat bulunacaktır.

MALZEMENİN KALDIRILMA, TAŞINMA, İSTİFLENME VE DEPOLANMASINDA ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 486 - Malzemenin kaldırılması, taşınması, istiflenmesi ve depolanmasında genellikle mekanik araçlar kullanılması esastır.

Ağır parçaların ekip halinde kaldırıldığı veya taşındığı hallerde, önceden belirtilen kumanda hareket ve işaretleri kullanılacaktır.

MADDE 487 - Fıçı, varil ve benzeri büyük yuvarlak kaplar, eğik düzlemlerden indirilirken takozlar, kaldırıcılar, halat ve ipler kullanılacak ve işçiler, eğik düzlemin alt başında ve indirilen kapların önünde durmayacaklardır.

MADDE 488 - Ağır parçaların boru veya çubuk ve benzeri yuvarlak parçalar üzerinde yürütütlerek taşıdığı hallerde, bunlar el ile itilmeyecek, kaldırıçlarla veya benzerleri ile hareket ettirilecektir.

MADDE 489 - İşyerlerinde malzemeler, aydınlatmayı engellemeyecek, makina ve tesisatın çalışmasını güçlitmeyecek, geçitlerde gidiş ve geliş aksatmayacak ve yangın söndürme tesisatının kullanılma ve çalışmasını engellemeyecek ve devrilmeyecek şekilde ve ağırlıklarına dayanacak taban üzerine ve ancak 3 metre yükseklikte istiflenecektir.

MADDE 490 - Ağır çuval ve torbalar, dört köşesi çaprazlama olarak en çok 5. sırada bir, 1 torba eksik konularak istif edilecektir.

MADDE 491 - Kızışmayı önlemek ve dengeyi sağlamak için, kesilmiş keresteler, yerden yüksekte yapılan raflar üzerine yatay olarak veya za eğik sıralar halinde istiflenecek ve her sıra arasına, uçları geçitleri kapamayan latalar atılacaktır.

MADDE 492 - Çubuk ve emorular, uygun raf veya sehpalar üzerine veya bunların sağlanamadığı hallerde, kalaslardan yapılacak bir taban üzerine istiflenecek ve istifin her iki tarafı, dayanıklı kazıklarla desteklenecektir.

MADDE 493 - Kuru maddeliren döküm halinde bulunduğu ve alttaki boşaltma ağızından, bu maddelerin mekanik vasıtalar veya el ile alındığı üstü açık siloların üst ağızları, uygun ızgaralarla kapatılacaktır.

MADDE 494 - Kuru maddelerin döküm halinde bulunduğu silolara işçilerin girmesi gerekiğinde, her işçiye, ucu sağlam bir yere bağlanmış uygun emniyet kemeri verilecek ve silo ağızında sürekli olarak görevli bir işçi bulundurulacaktır.

MADDE 495 - Döküm halinde kuru maddelerin depolandığı siloların sahanlık ve sabit dik veya yatık merdivenleri bulunacak ve bunlar uygun havalandırma tertibati bulunacaktır.

MADDE 496 - Yanabilen kuru maddelerin döküm halinde depolandığı silolar, ateşe dayanıklı maddelerden yapılmış olacak ve bunlarda uygun havalandırma tertibati bulunacaktır.

MADDE 497 - Kuru maddelerin yığın halinde depolandığı ve bunların el aletleri ile alındığı hallerde, yığınların dip tarafında, bunların dengesini bozabilecek nitelikte boşluklar meydana getirilmeyecektir.

MADDE 498 - Depoların kuru maddeler, patlayıcı veya zehirleyici karışımalar meydana getirebilecek nitelikte olduğu hallerde, yükleme, boşaltma ve depolama işlerinde ayrıca gerekli özel tedbirler alınacaktır.

BAKIM VE ONARIM İŞLERİNE ALINACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ

MADDE 499 - İşyerinde çalışanlar; bina veya bina kısmında, inşaatta, makinada, tesisatta, alette ve edevatta geleceği noksan veya tehlikeli durumu, amirine veya bakım ve onarım işleriyle görevli olanlara hemen bildirecek ve işveren de bu kusurları en kısa zamanda ve uygun şekilde giderecektir.

MADDE 500 - Bakım ve onarım işlerinin yapılabilmesi için, koruyucu tertibatın kaldırılması gerekiği hallerde, bunlar makina durdurulduktan ve onarım işlerinden sorumlu olanlardan izin alındıktan sonra kaldırılacak ve onarım işlerinden sorumlu kişi, onarılan makina, cihaz veya tesisatın çalışmasına izin vermeden önce, koruyucu tertibatın uygun şekilde tekrar yerlerine konulup konulmadığını kontrol edecektr.

MADDE 501 - Bakım ve onarım işlerinde, uygun ve yeterli bir aydınlatma sağlanacak ve gerekiğinde özel aydınlatma yapılacak, bakım ve onarım işleriyle görevli işçilere, alev geçirmez el lambaları verilecektir.

MADDE 504 - İşyerlerinde bakım ve onarım işleri, bu yerlerdeki çalışmalar durdulmadan yapıldığı hallerde, gerekli güvenlik tedbirleri alınacaktır.

MADDE 508 - Basınçlı kazanlar ve kaplar, basınç altında iken onarılmayacaktır.

MADDE 509 - Betondan yapılmış depolar içinde bakım ve onarım için çalışılması ve özellikle betonun kırılması gereken hallerde, beton tarafından emilmiş bulunan maddelerin meydana getirebilecekleri tehlikelere karşı, gerekli özel koruma tedbirleri alınacaktır.

MADDE 510 - Tehlikeli gaz, buhar veya sislerin meydana gelebileceği tank veya depolar içinde yapılacak bakım ve onarım işlerinde; işçilere maskeler, solunum cihazları ile emniyet kemeleri gibi uygun kişisel korunma araçları verilecek ve iş süresince tank veya depo ağızlarında bir gözlemci bulundurulacaktır.

MADDE 511 - Onarılacak depo veya tanklar, başka depo veya tanklarla bağlantılı bulunduklarında, bağlantı borularının vanaları, güvenli bir şekilde kapatılacak veya bu borular sökülerek bağlantı ağızları, kör tapa veya kapaklarla kapanacaktır.

MADDE 512 - Onarılacak tank veya depoların içinde mekanik karıştırma tertibatı bulunduğu hallerde, bakım ve onarıma başlanmadan önce, karıştırıcı tertibatın güç kaynağı ile bağlantısı esilecek ve karıştırıcılar, uygun şekilde takozlanacak, desteklenecek veya bağlanacaktır.

MADDE 513 - Tehlikeli sıvıların bulunduğu tank ve depolar, en geç yilda bir defa kontrol edilecek ve onarımda bunlar tamamen boşaltılacak, bağlantı boruları sökülecek veya uygun kör tapalarla tikanacak veya vanaları kapatılacaktır.

Birikinti ve çamurlar, depo dışında duracak işçiler tarafından gelberi veya diğer uygun aletlerle dışarı çıkarılacak ve depo ağızından içeri uzatılacak spralli borular veya hortumlarla ve basınçlı su ile yıkamacak ve gerektiğinde uzun saplı ararçlara kazınarak raspalanacak ve kivilcim ve darbe etkisiyle patlama veya parlama tehlikelerine karşı, özel koruma tedbirleri alınacaktır.

Dışarıdan temizlenemeyen büyük depolara işçilerin girmesi gerekiği hallerde, bu işçilere; çizme, eldiven, gözlük, elbise veya temiz hava maskesi gibi uygun kişisel korunma araçları verilecek ve dapo ağızında, işin süresince bir gözlemci bulundurulacaktır.

İşyerinde buhar bulunduğu ve temizleme işlerinde kullanıldığı hallerde, deponun hava ağızı ile buhar verilen ağızdan başkaları kapatılacak ve depo içine, basıçlı buhar verilecek ve depodaki sıvinin özelliğine göre, buhar verme süresinin bitiminden önce, deponun diğer ağızları açılacaktır.

İşyerinde buhar bulunmadığı hallerde depo, su ile tamamen doldurulacak ve en az 24 saat kadar su verilmek suretiyle sürekli olarak karıştırılacaktır.

Buhar veya akarsu verildikten sonra, dipte toplanabilecek birikintiler, uygun şekilde temizlenecek ve depo, en az 2 saat hava basma veya emme suretiyle havalandırılacaktır.

Havalandırmanın bitiminde deponun içi, ilgililerce kontrol edilecek, yapılan kontrol ve analizler sonucu, deponun uygun şekilde temizlenmediği anlaşılsa, su veya buharla temizleme ve havalandırma tekrarlanacaktır.

MADDE 519 - Parlayıcı veya patlayıcı maddeler taşınmış olan kaplara, üzerinde kaynak veya oksijenle kesme işi yapılmadan önce, bunlar buharla veya diğer bir usul ile temizlenecek, zararlı veya tehlikeli gazların, kap içinde kalıp kalmadığı kontrol edilecek ve kaplar, karbondioksit veya azot veya asal gazlar veya benzerleri ile doldurulacak, oksijenle kesme işleri yapıldığı sürece bu gazzlardan biri, yavaş yavaş verilecektir.

MADDE 520 - Gömlekli veya çift cidarlı veya kapalı kaplarda ısı veya kaynak işleri yapılmadan önce, bunlar iyice havalandırılacak ve kaynak işlerinin yapıldığı sürece hiç bir şekilde oksijen verilmeyecektir.

MADDE 521 - Korkuluklu platformlarla çalışılması imkani sağlanamayan ve 4 metreden fazla yüksekliği bulunan binaların dış kısımlarında, çatılarda ve benzeri yüksek yerlerde, bakım veya onarım işleriyle her türlü bina sökme ve yıkma işlerinde gerekli güvenlik tedbirleri alınacak ve çalışan işçilere, uygun baret, emniyet kemeri ve bağlama ipleri gibi kişisel korunma araçları verilecek ve işçiler bunları kullanacaklardır.

KİŞİSEL KORUNMA ARACLARI

MADDE 522 - Bu kısmda sözü geçen:

- 1) **Baret**; içinde bir ayar kayışı, file veya bantlar bulunan ve başı , darbelere karşı koruyan sert bir başlık,
 - 2) **Koruyucu gözlük**; kullanan kimsenin her durumda ve işin özelliğine göre gözlerini korumak üzere yapılmış değişik tipteki gözlükler,
 - 3) **Yüz siperi**; ayarlı bir bantla başa tespit edilebilen, mafsallı şekilde indirilip kaldırılabilen ve yüzü, kısmen veya tamamen dış etkilere karşı koruyan saydam yüz siperi,
 - 4) **Başlık** ; işçilerin başlarına giydikleri ve gözlerini, yüzlerini boyunlarını koruyan araç,
 - 5) **Siper**, el ile tutulan veya işçinin müdahalesi olmadan lüzumlu bir yere tespit edilerek gözleri ve yüzü koruyan saydam siper,
- anlamındadır.

MADDE 523 - Başlarına bir cismin düşmesi, çarpması veya vurulması tehlikesi olan işlerde çalışan işçilere, başın korunması için başı iyi oturan ve yanmaz veya ağır yanar malzemeden ve elektrik tehlikesi olan yerler için iletken olmayan malzemeden yapılmış uygun baretler verilecektir.

MADDE 524 - Gözler için tehlikeli olan işlerde çalışan her işçiye, gözün korunması için işe en uygun gözlükler verilecek ve işçiler bu gözlükleri kullanacaklardır...

MADDE 525 - Gürültülü yerlerde çalışan işçilere, kulakların korunması için uygun kulak tıkaçları verilecek ve bu tıkaçlar her gün temizlenecek ve sterilize edilmeden diğer bir işçiye verilmeyecektir.

İşin özelliğine göre işçilere; kulakları, alnı, yanakları ve yüzü kırılcıma, erimiş metale, fırlayan parçalara ve kıymıklara ve benzerlerine karşı koruyan uygun başlıklar verilecektir.

Kullanılmayan koruyucu başlıklar, uygun şekilde saklanacaktır.

MADDE 526 - İşçilerin kendi elbiselerine zarar verecek veya bunları sokakta giyilmez bir halde kirletecek işlerde çalışan işçilere, işin gerektirdiği şekil ve nitelikte koruyucu giyim eşyası olarak birer iş elbisesi veya iş gömleği giydirilecektir.

MADDE 527 - Koruyucu elbiseler; vücuda uygun, çalışmada hareketi engellemeyecek nitelikte olacak ve bunların cep kapakları, saçak gibi sarkıntılı kısımları bulunmayacak ve cepleri az ve küçük olacaktır...

MADDE 528 - Döner veya hareket halinde bulunan makinalar yanında veya yakınında çalışırken, önlük takılmayacaktır. Ancak, işin gereği olarak önlük giyilmesi zorunlu olan hallerde, bunların göğüs kısmı, belden ayrı olacak ve her iki kısım da işçinin vücutuna gayet ince bağlarla tutturulmuş bulunacaktır...

MADDE 529 - Emniyet kemeri, kromlu kalın kösele kayışlarından veya keten, pamuk dokuma veya uygun diğer bir malzemeden yapılmış olacaktır.

Emniyet kemeri, en az 12 santimetre genişliğinde ve 6 milimetre kalınlığında uygun malzemeden yapılacak ve taşıma yükü, en az 1150 kilogram olacaktır...

MADDE 530 - El ve kolların korunması için kullanılacak eldivenler, işçinin ellerine ve yapacakları işe uygun seçilmiş olacaktır.

Matkap, pres ve benzeri diğer tezgahlarda çalışan işçiler eldiven kullanmayacaktır.

Kesici veya aşındırıcı maddelerle çalışan işçilere verilecek eldivenler, ellik veya el kılıfları, işe dayanıklı malzemeden yapılmış olacaktır.

MADDE 531 - Elektrik veya telgraf direkleri ile ağaçlara ve benzeri yerlere tırmanması gereken işçilere, ayak ve bacaklarının korunması için uygun koruyucu tozluklar verilecek ve bunlar kolayca çıkarılabilen şekilde yapılmış olacaktır.

Balta, orak veya buna benzer kesici aletlerle çalışan işçilere, sağlam ve işe dayanıklı bilek tozlukları verilecektir.

MADDE 532 - Ağır veya yuvarlanabilen malzemenin kaldırılıp taşındığı işlerde, işçilerin pabuçlarının üzerine metal bir koruyucu takılacak veya işçilere, çelik maskaratalı emniyet ayakkabısı verilecektir.

Asit veya kostiklerle çalışan işçilere, lastik veya benzeri malzemeden yapılmış ve bu maddelere dayanıklı, çizme veya ayakkabılar verilecektir...

MADDE 533 - İşçilerin içinde kullanacağı maske ve solunum cihazları, işçilerin yüz boyutlarına ve yapacakları işe uygun seçilmiş olacak ve bunların basınç ayar valfları bulunacaktır.

Solunumu güçlestiren veya depolama ve kullanma süresi biten filtre veya süzgeçler derhal değiştirilecek ve maskeler, filtreler, süzgeçler ve tüpler, periyodik olarak kontrol edilecektir.

Oksijen tüpleri, 150 atmosferlik basıncı aşmayacak şekilde doldurulacak ve kullanılırken, bunların görülebilen bir yerine manometre takılacaktır.

SON HÜKÜMLER

MADDE 535 - Bu Tüzükte yazılı işçi sağlığını koruma ve işyerlerinin sağlık ve güvenlik şartlarını tamamlamak için, iş Kananunun uygulamasını sağlamakla görevli mahalli makamca istenildiğinde; illerdeki sağlık ve bayındırlık teşkilatıyla belediye, sağlık ve fen memurları veya Devlet, il veya belediyelerle ilgili müesseselerde görevli teknik yetkisi bulunanlar, bağlı bulundukları makamların izni ile bu Tüzük hükümlerine uygunluk bakımından kendilerine verilecek konuları inceleyerek sonucunu, anılan makama yazı ile bildirirler ve gerektiğinde Tüzük uygulamasının sağlanmasına ilişkin çalışmalarına katılır.

GEÇİCİ MADDE 1 - İşçilerin sağlığı ve iş güvenliği bakımından özel şart ve tedbirleri gerektiren nitelikteki işyerleri için ayrıca özel hükümler getiren tüzükler çıkarılınca kadar bu çeşit işyerlerinde bu Tüzüğün uygulama kabiliyeti olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2 - 22 Aralık 1969 günlü ve 6/12782 sayılı Kararname ile yürürlüğe giren İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğünün 515-520 nci maddelerini kapsayan işyerlerinin kurulmasına ve işletilmesine ilişkin hükümleri, 1475 sayılı İş Kanununun ikinci fıkrasına göre, "İşyerlerinin Kurulmasına ve İşletilmesine İlişkin Tüzük" çıkarılınca kadar yürürlütedir. (*)

TÜZÜK

Karar Sayısı : 2014/6506

Ekli “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğünün Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tüzük”ün yürürlüğe konulması; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 9/12/2013 tarihli ve 18201 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulu’nda 16/6/2014 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

B. ARINÇ A. BABACAN B. ATALAY E. İŞLER
Başbakan Yardımcısı Başkan Yardımcısı Başkan Yardımcısı Başkan Yardımcısı

B. BOZDAĞ A. İSLAM M. ÇAVUŞOĞLU F. İŞIK
Adalet BakanıAile ve Sosyal Politikalar Bakanı Avrupa Birliği BakanBilim, Sanayi
ve Teknoloji Bakanı

F. ÇELİK İ. GÜLLÜCE A. DAVUTOĞLU N. ZEYBEKİ
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Çevre ve Şehircilik BakanıDışişleri Bakanı
Ekonomi Bakanı

T. YILDIZ A. Ç. KILIÇ M. M. EKER H. YAZICI
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Gençlik ve Spor BakanıGıda, Tarım ve
Hayvancılık BakanıGümrük ve Ticaret Bakanı

L. ELVAN C. YILMAZ Ö. ÇELİK M. ŞİMŞEK
İçişleri Bakanı V. Kalkınma Bakanı Kültür ve Turizm Bakanı Maliye Bakanı

N. AVCI İ. YILMAZ V. EROĞLU
Millî Eğitim BakanıMillî Savunma BakanıOrman ve Su İşleri Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU L. ELVAN
Sağlık Bakanı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ TÜZÜĞÜNÜN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR TÜZÜK

MADDE 1 – 4/12/1973 tarih ve 7/7583 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Danıştayca incelenmiş olan bu Tüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.